Vuosikertomus 2020

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr.

itla

Sisältö

5 Valtuuskunnan puheenjohtajalta

6 Kohokohtia vuodelta 2020

8 Tavoitteena lapsimyönteinen Suomi

12 Miltä lasten, nuorten ja perheiden Suomi näytti vuonna 2020?

14 Tilannekuva ja kehityssuunnat

15 Vuoden 2020 koronakriisin vaikutuksiin vastaaminen - Avain toisin tekemiseen?

18 Toiminta

19 NordicDataPrev-seminaari

21 Kaikki lähtee kohtaamisesta

23 Kasvun tuessa arvioitiin kolme menetelmää 2020: TRT, Nyyttiryhmä ja Cool Kids

24 Annetaan yhdessä #lapsellelounas

30 Tapahtumat vuonna 2020

31 Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan

32 Talous ja varainhoito

34 Hallinto

36 Henkilöstö

37 Näkökulmia vuoteen 2021

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr. (Itla) on perustettu vuonna 1987. Säätiön aikaisempi nimi oli Itsenäisyyden juhlavuoden lastenrahaston säätiö. Säätiön perustajajäsenet ovat sosiaali- ja terveysministeriö sekä Lastensuojelun Keskusliitto. Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiölle lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 50 miljoonan euron pääoma. Säätiön kansanedustajista koostuvan valtuuskunnan asettamisesta ja säätiön pääomittamisesta on säädetty lailla (1004/2017).

itla
Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö

ESIPUHE

Tavoitteena maailman lapsiystävällisin yhteiskunta - aina sykähdyttää, kun lukee säätiön päämäärästä

YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS ON SITOVA IHMISOIKEUSSOPIMUS. Se takaa maailman jokaiselle lapselle erityiset oikeudet, kuten oikeuden elämään ja kehittymiseen, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen ja siihen, että lapsen etu on otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa.

Ensimmäisenä maana maailmassa Suomi päätti tarjota koululaisille maksuttoman kouluruoan ja keskellä sota-aikaa 1943 säädettiin laki maksuttoman kouluruoan tarjoamisesta koululaisille.

Maaliskuussa 2020 Suomi julisti poikkeustilan ja otti käyttöön valmiuslain koronapandemian takia. Kun suuri osa kouluista siirtyi etäopetukseen, kannustimme yhdessä säätiön hallituksen puheenjohtajan Tuomas Kurttilan kanssa kuntia pitämään huolen lasten kouluruokailusta myös poikkeusolosuhteissa.

Maaliskuussa järjestöt olivat yhteisessä rintamassa toimimassa, ne palasivat alkuperäisten tehtäviensä ääreen ja osoittivat notkeutensa myös kotimaan kriisitilanteessa. Jokaiselle lapselle lounas -kampanja toteutui hienoin tuloksin: arviolta 20 000 lasta ympäri Suomen sai vaikuttavaa apua Venner-ruokalaatikoista.

Peruspalvelut on turvattava myös poikkeusoloissa, koska kriisi iskee pahiten niihin ihmisiin ja perheisiin, jotka ovat jo valmiiksi haavoittuvassa elämäntilanteessa.

Yhteisenä tavoitteena on tarjota vaikuttavia, näyttöön perustuvia matalan kynnyksen palveluja lapsen omaan kasvuympäristöön. Lapsi tarvitsee yksilöllistä ja henkilökohtaista tukea, lisäksi käytöshäiriöiden hoitoon tarvitaan sekä tukea vanhemmuuteen että työnohjausta varhaiskasvatuksen ja koulun ammattilaisille. Lapsen ja perheen osallisuutta on lisättävä, vertaistuki ja kokemusasiantuntijoiden tietotaidon hyödyntäminen on noussut mukaan keinovalikoimaan.

Itla on vuonna 2020 poikkeuksellisissa olosuhteissa jatkanut vahvaa vaikuttamistyötään ja tuottanut monipuolisesti tietoa lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hallitusohjelmaan kirjattu kansallinen lapsistrategia julkaistiin alkuvuodesta 2021 ja sen toimeenpanolla varmistetaan, että kaikkien lasten oikeudet toteutuvat mahdollisimman täysimääräisesti.

Toimeenpanon on oltava poikkihallinnollista ja siihen on osallistettava laajasti yhteiskunnan eri toimijoita, kansalaisyhteiskuntaa sekä eri ikäisiä ja eri väestöryhmiin kuuluvia lapsia ja aikuisia. Tässä työssä Itla on vahvasti mukana.

Mirka Soinikoski
Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
kansanedustaja, erikoislääkäri

Kohokohtia vuodelta 2020

Itlan tutkimusohjelma
Tutkimusohjelma hyväksyttiin toukokuussa 2020. Ohjelmassa linjattiin säätiön tulevien vuosien tutkimustyötä, tilaustutkimusten sisältöjä ja säätiön omaa julkaisutoimintaa.

Interventio- ja implementointiosaamista sosiaali- ja terveystutkimuksen opiskelijoille
Itlan toteuttama interventio- ja implementointiosaamisen kurssi Vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit tutkimusperustaisessa päätöksenteossa oli osa kurssi Helsingin yliopiston sosiaali- ja terveystutkimuksen johtamisen maisteriohjelmaa.

Erityisen huolenpidon nuorten palvelupolut
Itla selvitti Perhekuntoutuskeskus Lausteen kanssa lastensuojelulain mukaisessa erityisessä huolenpidossa (EHO) olevien alaikäisten nuorten hoidon perusteluja ja palvelupolkuja Suomessa.

Lapsuuden rakentajat podcast
Lapsuuden rakentajat podcastissa keskustellaan hyvän lapsuuden rakennuspalikoista. Huhtikuussa 2020 aloitetussa podcastissa julkaistiin yhdeksän jaksoa, joissa keskusteltiin koronasta, pärjäävyydestä, yhteisövaikuttavuudesta, johtamisesta ja muista lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin aiheista.

- **SELVITYKSET**
- **YHTEISTYÖHANKKEET**
- **KOULUTUS**
- **MUUT**
- **PALKINNOT JA LAHJOITUKSET**

Kohtaamiskoulutus voitti Itlan Lapsuuden rakentajat haastekilpailun 2020
Haastekilpailun voitti Turun Kaupunkilähetys ry:n Nuorten raadin Kohtaamiskoulutus-malli, jonka tavoitteena on nuorten parissa toimivien ammattilaisten kohtaamistaitojen kehittäminen. Kohtaamiskoulutuksessa hyödynnetään nuorten omaa kokemusasiantuntijuutta nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisessä ja toimijoiden kouluttamisessa.

Sosiaalihuollon ja lastensuojelun kantokyky koronakriisin aikana
Selvityksessä tarkasteltiin koronakriisin vaikutuksia lapsiin ja lapsiperheisiin sekä kriisin heijastumista lasten ja perheiden palveluihin eri puolella Suomea. Tavoitteena oli tunnistaa niin haastavia tekijöitä kuin uusia ratkaisukeinoja kriisistä selviämiseen.

Lapsuuden rakentajat hyvinvointijohtamisen työpajasarja
Hyvinvointijohtamisen teemoista keskusteltiin vuoden aikana kolmessa Lapsuuden rakentajat työpajassa. Aiheina olivat strateginen muotoilu ja palvelukokemuksen johtaminen, empatia taitona ja hyvän hoidon edellytyksenä sekä käytäntölähtöinen reformiajattelu. Työpajasarja jatkuu keväällä 2021.

Yhteisiä ratkaisuja monimutkaisiin ongelmiin
Itlan raportissa Yhteisiä ratkaisuja monimutkaisiin ongelmiin käsitellään kansainvälisiä esimerkkejä yhteisövaikuttavuus-mallin (Collective Impact) rahoituksesta.

Interventio- ja implementointitutkimuksen lahjoitusprofessuurit
Itlan lahjoittamat interventio- ja implementointitutkimuksen professuurit sijoitettiin Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan lastenpsykiatrian tutkimuskeskukseen sekä Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan elinikäisen terveyden tutkimusyksikköön. Oulun yliopiston interventio- ja implementointitutkimuksen työelämäprofessorina aloitti Mika Niemelä keväällä 2020.

Itlan, OECD:n innovaatioyksikön sekä Oulun ja Vantaan kaupunkien yhteistyö
Itla käynnisti yhteistyön OECD:n OPSI-toiminnan eli julkisen sektorin innovaatioiden kehittämisen (Observatory of Public Sector Innovation) kanssa. Verkostohankkeessa ovat mukana Oulun ja Vantaan kaupungit. Yhteistyössä kehitettiin ennakoivaa innovaatiota ja julkisen sektorin toimintakykyä lapsipolitiikan kysymyksissä.

Alueellinen oppimisverkosto edistää paikallista, pärjäävyyttä tukevaa kehittämistä
Itlan, Oulun yliopiston ja MIELI ry:n yhteistyössä käynnistämä Lapsuuden rakentajat alueellinen oppimisverkosto pyrkii kehittämistyöllään saavuttamaan mahdollisimman hyvin yhteen toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut sekä sivistys- ja kasvatustoimien organisaatiot. Yhteentoimivuudella mahdollistetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja pärjäävyyden vahvistumisen alueella.

Tavoitteena lapsimyönteinen Suomi

ITSENÄISYYDEN JUHLAVUODEN LASTENSÄÄTIÖN TAVOITTEENA on vauhdittaa kehitystä, jonka tuloksena Suomesta tulee maailman lapsiystävällisin maa. Säätiön strategian perustana on tutkimukseen perustuva tieto, joka liittyy työmenetelmien ja interventioiden vaikuttavuuteen, lasten ja perheiden hyvinvointia ja kasvua tukevaan johtamisosaamiseen ja lasten ja perheiden palvelujen innovaatioihin.

Vuotta 2020 leimasi voimakkaasti koronapandemia. Säätiön toimintaa mukautettiin korona-ajan olosuhteisiin toteuttamalla lapsia ja lapsiperheitä välittömästi auttavia kampanjoita ja hankkeita, mutta myös siirtämällä toimintoja tuleville vuosille.

Säätiön sijoitusvarallisuus pysyi hyvän varainhoidon ansiosta ennallaan vuoden 2020 aikana pandemiasta huolimatta.

Säätiöstä on tullut lasten hyvinvoinnin toimijoiden kentällä tunnettu ja haluttu yhteistyökumppani. Säätiö tunnetaan interventiotiedon tuottajana, innovaatiotoiminnan osaajana, alueellisen oppimisverkostotyön käynnistäjänä, johtamiskyvykkyyksien kehittäjänä ja tiedeviestinnän ammattilaisena. Strategiamme perustuu ajatukseen säätiön toiminnan sisältöjen suhteesta vaikutuksiin, toiminnan merkityksellisyyteen ja yhteiskunnalliseen arvoon.

Mitä teemme?

Arvioimme vaikuttavia työmenetelmiä ja tuemme niiden ylläpitoa ja välitämme lapsia ja perheitä koskevaa monipuolista hyvinvointitietoa.

Vahvistamme lasten hyvinvointiin liittyvää oppimaan oppimista, yhteisövaikuttavuutta ja laajaa pärjäävyyslähtöistä hyvinvointia.

Järjestämme johtamiskoulutuksia, jotka vahvistavat johtamiskyvykkyyttä, systeemistä ja ihmiskeskeistä johtamista ja ennakoimme lasten hyvinvoinnin muutoksia.

Teemme tiedeviestintää lasten hyvinvoinnista.

Vahvistamme lasten ja perheiden hyvinvointia hankkeilla ja kampanjoilla.

Millaisia vaikutuksia saamme aikaan?

Tietoisuus hyvinvointiin vaikuttavista työmenetelmistä kasvaa ja kyky soveltaa vaikuttavia työmenetelmiä paranee.

Yhteisövaikuttavuuteen perustuva työtapa ja johtaminen lisääntyvät palvelujärjestelmässä.

Lasten ja perheiden palvelujen systeeminen yhteen toimivuus ja palveluekosysteemiajattelu yleistyvät.

Tietoisuus lasten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä vahvistuu yhteiskunnassa.

KUVA 1 Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön strategiakartta.

Miksi olemme hyödyllisiä?

Lasten ja perheiden hyvinvointiongelmat vähenevät ja palvelujen painopiste siirtyy korjaavista ehkäiseviin palveluihin.

Lasten ja lapsiperheiden osallisuus ja pärjäävyys lisääntyvät.

Ihmiskeskeinen, palveleva ja yhdessä ohjautuva hyvinvointipalvelujen johtamis- ja toimintaympäristö vauhdittaa hyvinvointiajattelun ja palvelujärjestelmän muutosta.

Lapsinäkökulma vahvistuu kaikilla julkisen politiikan lohkoilla.

Tietoisuus lasten hyvinvoinnin tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista vahvistuu.

Säätiön yhteiskunnallinen arvo

Lasten ja perheiden kohentunut hyvinvointi ja parantunut pärjäävyys

Parannukset lasten ja perheiden palvelujärjestelmän toimivuudessa

Positiiviset muutokset yhteiskunnan lapsimyönteisyydessä

Koronapandemian haasteisiin vastaaminen

Keväällä 2020 toteutimme laajan selvitystyön sosiaalityön, sosiaalihuollon ja erityisesti lastensuojelun kapasiteetista selvitä koronaepidemian vaikutuksista. Selvitystyö koostui kolmesta erillistutkimuksesta, jotka liittyivät sosiaaliseen mediaan, sosiaalihuollon kantokykyyn ja talouskriisien vaikutuksiin ihmisten arjessa.

Venner Oy:n, muiden säätiöiden ja järjestöjen kanssa toteutimme *Jokaiselle lapselle lounas* -kampanjan, jossa toimitettiin ruoka-apua vähävaraisille lapsiperheille.

Säätiön rahoittamana toteutettiin Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan -lastenohjelmasarja, joka julkaistiin Ruutu-palvelussa. Ohjelma käsittelee lasten huolia lapsille sopivalla tavalla, mutta myös muita teemoja, kuten ystävyyttä ja sukupolvien välistä kohtaamista. Lasten kasvuympäristöön ja hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä käsitellään sarjassa myönteisesti ja kannustavasti.

Koulutustoiminta toteutettiin pääasiassa verkossa maaliskuusta 2020 alkaen. Pandemiatilanteen vuoksi Lapsuuden rakentajat johtamiskoulutus jäi tauolle, ja painopiste siirtyi pitkistä johtamiskoulutuksista yleisempään johtamiskyvykkyyksien kehittämiseen. Maalis-huhtikuusta alkaen järjestimme suosituiksi osoittautuneita verkkotyöpajoja johtamisen teemoista.

Yksi vuoden tärkeimmistä tapahtumista oli syyskuussa yhdessä Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman kanssa järjestetty webinaari Itseohjautuvat organisaatiot – Buurtzorg ja Suomen kokeilut. Verkkotapahtumaan osallistui noin 2 100 osallistujaa ja yhteistyö Varman kanssa jatkuu tulevinakin vuosina.

Kansainvälinen toiminta

Säätiölle perustettiin kansainvälinen asiantuntijapaneeli, Advisory Board, jonka aktiivinen toiminta käynnistyy koronatilanteen helpottaessa.

Vuoden 2020 aikana järjestimme tilaisuuksia, joissa oli mukana ulkomaisia puhujavieraita sekä kansainvälisiä aiheita. Lisäksi hankimme kansainvälistä vertailutietoa muun muassa strategisen ennakoinnin malleista. Säätiö oli mukana Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamassa The First 1 000 Days in the Nordic Countries -hankkeessa ja jatkoi OECD OPSI -yhteistyötä.

THE FIRST 1000 DAYS IN THE NORDIC COUNTRIES

Säätiö koordinoi Suomessa yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa pohjoismaisen hankkeen Suomen osiota. Hankkeen tilanneanalyysi vauvojen, pikkulasten ja heidän perheidensä mielenterveyden edistämisestä valmistui 2020 lopussa. Vuoden 2021 aikana työstetään Suomen toimenpide-ehdotukset pohjoismaiselle hankkeelle, joka kokoaa maakohtaisten ehdotusten pohjalta suositukset pohjoismaisille hallituksille siitä, miten jokaiselle lapselle voidaan parhaiten turvata paras mahdollinen elämän alku ja miten voidaan tukea pienten lasten tervettä emotionaalista kehitystä. Itla tekee yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajakauden sihteeristön kanssa.

OECD OPSI -YHTEISTYÖ – ENNAKOIVAA INNOVOINTIA

Säätiö solmi vuoden 2019 lopussa yhteistyösopimuksen kaupunkikokeiluista OECD:n OPSI Anticipatory Innovation -yksikön kanssa. Yhteistyön tavoitteena oli kehittää julkisen sektorin toimijoiden kyvykkyyttä vastata muuttuviin tarpeisiin ennakoimalla tulevaisuutta sekä kehittämällä hallinnon ja palveluiden hallintokuntarajat ylittäviä toimintatapoja. Kokeilu toteutettiin kahdessa kaupungissa, Vantaalla ja Oulussa. Vantaan kokeilussa rakennettiin palveluratkaisuja, joissa huomioidaan maahanmuuttajanuorten nopeasti kasvava osuus kaupungin väestössä. Oulussa työskentely keskittyi 16—25-vuotiaisiin työn ja koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin ja heidän palveluidensa kehittämiseen. Syntyneet opit yhdistyvät tiiviisti työllisyyden kuntakokeiluun. Prosessin keskeisistä opeista julkaistaan Vantaan ja Oulun kaupunkien esimerkkiaineistoa sisältävä kooste alkuvuodesta 2021.

Säätiön tutkimusohjelma

Tutkimusohjelma valmistui toukokuussa 2020. Siinä linjataan tulevien vuosien tutkimustyötä ja tilaustutkimusten sisältöjä. Lisäksi ohjelmassa kuvataan säätiön omat julkaisusarjat: Horisontti - tutkimukset, Navigaattori – selvitykset ja raportit, Tienviitta – politiikkasuositukset ja kannanotot sekä Luotsi – oppaat ja käsikirjat.

Toimintatapa

Säätiön taloutta hoidettiin vastuullisesti hallituksen ja varainhoitotoimikunnan ohjeiden mukaisesti. Säätiön viestinnän sisältöjen ja jakelukanavien kehittämistä jatkettiin vuoden 2020 aikana. Tuloksena oli viestinnän vaikuttavuuden paraneminen.

Säätiön hallituksen joulukuussa tekemän itsearvioinnin perusteella säätiön toiminnan vahvuuksia olivat houkuttelevuus työnantajana ja säätiön hyvä tunnettuus, strategian selkeys ja toimintojen sopivuus suhteessa strategiaan sekä osaava henkilöstö. Toimintaan liittyvinä parantamisalueina mainittiin strategiassa edistymisen todentaminen vuosittain ja vuosittainen toiminta- ja taloussuunnitelman parempi yhteen nivominen sekä systemaattinen sidosryhmäyhteistyö.

SÄÄTIÖN TARKOITUS

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön tarkoituksena on edistää ja tukea Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta.

TAVOITTEET JA TOIMINTA

Säätiön toiminnan perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus, tutkittu tieto, kansainvälisyys, merkittävä sijoitusvarallisuus ja riippumaton asema eduskunnan alaisena säätiönä. Säätiöllä on ainutlaatuinen asema suomalaisessa yhteiskunnassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäjänä.

Säätiön toiminnan lähtökohtana on koota, jalostaa ja välittää lasten hyvinvointia koskevaa tietoa ja edistää oikean ja käyttökelpoisen tiedon käyttöä päätöksentekotilanteissa. Säätiö uudistaa lasten ja lapsiperheiden palveluja ja palvelujärjestelmää myös asiantuntija- ja johtamisosaamisen kehittämisellä sekä erilaisiin lasten hyvinvointiekosysteemeihin vaikuttamalla. Säätiö toimii kumppanina ja sillanrakentajana tutkimuksen, käytännön ja päätöksenteon välillä.

TOIMINTA-ALUEET

Lapsipolitiikan tieto
Rakennamme, ylläpidämme ja levitämme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävien ja vaikuttavien toimenpiteiden objektiivista tietopohjaa. Hyvinvointia edistävät toimenpiteet voivat olla työmenetelmiä, ohjelmia, kokeiluja ja palveluita.

Innovaatiotoiminta
Uudistamme lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattuja palveluita ja muita toimintoja. Tuemme palvelujärjestelmän uudistumista esimerkiksi lupaavia käytäntöjä paikantamalla, analysoimalla ja tukemalla sekä niitä jalostamalla ja levittämällä.

Lapsipolitiikan johtamiskoulutus ja johtamiskyvykkyyksien kehittäminen
Vahvistamme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja kasvua tukevaa johtamisosaamista. Pitkäkestoinen johtamiskoulutus on suunnattu lapsipolitiikan päätöksentekijöille. Näyttöperusteisen toimintatavan vakiinnuttamiseen tähtäävä koulutus on suunnattu johdolle ja alan ammattilaisille.

Viestintä
Viestimme sekä omasta toiminnastamme että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointitiedosta. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Miltä lasten, nuorten ja perheiden Suomi näytti vuonna 2020?

Vuonna 2020 koronaviruspandemia muovasi voimakkaasti lasten ja nuorten elinympäristöjä. Etäkoulu ja etätyö, harrastusten loppuminen, sosiaalisten kontaktien vähentyminen, lomautukset ja toimintojen siirtyminen verkkoon värittivät lapsiperheiden arkea. Toisaalta rekisteri- ja tutkimustulosten ohi voidaan todeta, että ulkona ja luonnossa liikkuminen kasvoivat ja luontosuhde vahvistui. Lisäksi koronavuoden aikana tehtiin digiloikkia, joista etäopetus lienee konkreettisin esimerkki lasten ja nuorten arjessa.

Mielenterveyden näkökulmasta nuoret voivat edellisiä vuosia huonommin. Koronavuoden aikana nuoret ottivat yhteyttä esimerkiksi Sekasin-chattiin lähes puolet enemmän kuin vuonna 2019. Yhteydenottoja oli lokakuun loppuun mennessä jo yhteensä 140 000. Yleisin yhteydenoton aihe oli ahdistuneisuus. Lisäksi itsetuhoisia yhteydenottoja oli tullut aiempaa enemmän.

Sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen ja solmiminen siirtyivät alkuvuodesta pääosin verkkoon, kun fyysistä kohtaamista rajoitettiin. Lasten ja nuorten elämä oli monin tavoin riippuvaisempaa perheestä. Verkkoyhteisön ja sen tarjoaman tuen merkitys kasvoin entisestään. Nuorisotyö siirtyi verkkoon ja digitaaliset kanavat tavoittivat myös niitä, jotka eivät osallistuneet perinteiseen nuorisotoimintaan.

Vauvaperheissä korona on koetellut jaksamista ja lisännyt yksinäisyyttä ja masennusoireita. Tyytyväisyys perhe-elämään on silti suurta ja osassa perheitä yhteinen aika lisääntyi. Lähisuhdeväkivaltaan on kuitenkin haettu apua aikaisempaa enemmän ja poliisin kotihälytysten määrä on noussut.

Syntyvyys oli elpymässä pitkään jatkuneen laskun jälkeen vuoden alkupuolella ennen koronaviruksen saapumista Suomeen. Korona-aika antoi viitteitä syntyvyyden noususuhdanteesta ja Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan syntyvyys kääntyikin lievään nousuun vuoden 2020 aikana. Suomessa syntyi 46 452 lasta, mikä oli 839 lasta enemmän kuin vuonna 2019.

Poikkeusajan alkaessa **lastensuojeluilmoitusten** määrät ensin romahtivat, vaikka samaan aikaan monet lasten pahoinvoinnista kertovat mittarit kääntyivät punaiselle. Syksyllä ilmoitusten määrä lisääntyi lasten hädän tullessa näkyväksi viranomaisille lähiopetukseen palattaessa. Lisäystä oli kevään lukuihin verrattuna myös verrattuna aikaisempiin vuosiin. Keväällä monen lapsen hätä jäi etäkoulun vuoksi viranomaisilta huomaamatta. Sijoitusten määrien on ennakoitu kasvaneen vuonna 2020.

Nuoret **lukivat** vuonna 2020 aikaisempaa vuotta enemmän ja äänikirjapalveluissa lastenkirjojen suosio kasvoi.

Aineellista elintasoa horjutti perheiden taloudellinen epävarmuus töiden jatkumisesta ja töihin pääsyn vaikeutuminen. Perheiden hyvinvointia horjuttivat myös perheiden sisäiset ongelmat, jotka heijastuivat avioerohakemusten lisääntyneinä määrinä.

Turvallisuuden tunne ja toiveikkuus tulevaisuudesta horjui. Koronaviruksen lisäksi lasten ja nuorten mieltä ahdisti myös ilmastokriisi. Nuorisobarometrin mukaan nuorten tyytyväisyys elämään oli mittaushistorian matalimmalla tasolla sitten vuoden 1997.

Nuorten epäiltyjen **itsemurhien** määrä kasvoi keväällä jopa 15 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Jo ennen korona-aikaa 15–24-vuotiaat suomalaiset nuoret tekivät muihin EU-maihin verrattuna viidenneksi eniten itsemurhia.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi

Tilannekuva ja kehityssuunnat

Suomessa

Vuoden 2020 aikana parlamentaarisessa valmistelussa ollut kansallinen lapsistrategia pyrkii vahvistamaan lapsenoikeusperustaisuuden toteutumista Suomessa kaikilla päätöksentekotasoilla. Lapsistrategiassa erityistä huomiota on kiinnitetty lasten ja nuorten kuulemiseen ja aitoon osallistamiseen heitä koskevissa kysymyksissä. Lapsistrategian valmistelun pohjana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Lapsistrategiaan kirjataan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oikeuksien toteutumisen nykytila sekä keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden edistämiseksi. Osaksi lapsistrategian työtä nimitettiin niin sanottu koronatyöryhmä, joka arvioi koronan lapsivaikutuksia ja teki toimenpide-ehdotuksia.

Vuonna 2020 esillä oli erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten tilanne. Näiden lasten ja nuorten ääntä haluttiin nostaa esiin ja osallisuutta vahvistaa sekä heitä itseään koskevissa päätöksissä että laajemmin päätöksentekoprosesseissa. Vuoden 2020 aikana valmistui esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön vaativan sijaishuollon työryhmän koostama selvitys ja lakimuutosehdotus, jonka pyrkimyksenä on vastata erityisesti lastensuojelun sijaishuollon uudistamisen akuuttiin tarpeeseen.

Koronakriisi on vaikuttanut erityisen negatiivisesti etenkin jo ennen kriisiä haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, kuten köyhiin lapsiin. Lomautukset, työttömyys ja taloudellinen ahdinko koskettivat yhtä useampia suomalaisia ja heikensivät jo ennestään haastavassa asemassa olevien lapsiperheiden tilanteita monella tavalla. Harrastamisen Suomen mallin valmisteluryhmä jätti raporttinsa kesäkuussa 2020. Suomen mallissa tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen järjestämällä maksutonta harrastustoimintaa koulupäivien yhteyteen. Toiminnan järjestämisessä lasten ja nuorten kuuleminen on oleellista. Kuntien pilottihaku avautui marraskuussa 2020. Toiminta käynnistyy 2021.

Pääministeri Marinin hallituksen tulevaisuusselonteon valmistelu käynnistyi kevään 2020 aikana. Tavoitteena on tunnistaa päätöksenteon kannalta tärkeitä, tulevaisuudessa erityistä huomiota vaativia asioita. Ensimmäisessä osassa luodaan kokonaiskuvaa tulevaisuuden toimintaympäristöstä Seuraavien sukupolvien Suomi -skenaariotyön kautta. Keskeistä työlle on laaja osallistavuus, yhteiskehittäminen ja yhteistyö.

Maailmalla

Maailmalla toteutetaan kiinnostavia ja kunnianhimoisia ennakointiprosesseja, joilla lasten, nuorten ja perheiden elämän tulevaisuuden kehityskulkuja hahmotetaan hyvinvointitoimenpiteiden tueksi. Strategisen tason kansallisesta tulevaisuustiedon rakentamisesta erinomaisia esimerkkejä löytyy esimerkiksi Kanadasta ja Singaporesta. Myös OECD sekä useat maailmanlaajuiset lasten hyvinvointia edistävät järjestöt ovat aktiivisia tulevaisuuslähtöisen hyvinvointipolitiikan kyvykkyyksien kasvattamisessa. Politiikkasuunnittelun ja toimeenpanon kannalta merkittäviä tulevaisuussuuntautuneen kehittämisen edelläkävijöitä ovat Uusi-Seelanti ja Australia.

Vuoden 2020 koronakriisin vaikutuksiin vastaaminen – Avain toisin tekemiseen?

KORONAKRIISILLÄ ON HUOMATTAVIA VAIKUTUKSIA LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN ja oikeuksien toteutumiseen. Erityisesti koronakriisin negatiiviset vaikutukset kasaantuvat lasten, nuorten ja perheiden elämässä. Lisäksi lukuisten selvitysten perusteella on selvää, että koronakriisi ja poikkeusolot eivät vaikuta samalla tavalla kaikkiin lapsiin ja nuoriin. Jo ennen kriisiä haavoittuvassa asemassa olleet lapset ja nuoret ovat kärsineet kriisistä muita enemmän. Tämän vuoksi näiden lasten ja nuorten tilanne vaatii erityishuomiota kriisin hoidossa ja jälkihoidossa.

Sen lisäksi että koronakriisi on vaikuttanut lapsiryhmiin eri tavoin, on kriisillä ollut erilainen vaikutus myös eri elämänvaiheessa olevien lasten ja nuorten tilanteisiin. Esimerkiksi koulutuksensa päättäneillä nuorilla on ollut vaikeuksia päästä työelämään. Kriisi on vaikuttanut erityisen vahvasti palvelualaan, jolla on suuri merkitys juuri nuorten työllistäjänä ja porttina työelämään. Nuorisotyöttömyys on kasvanut huomattavasti ja erityisen vaikea tilanne on osatyökykyisillä nuorilla, joille ei ole löytynyt tilaa koronan koettelemilla työmarkkinoilla.

Erityistason palvelut ylikuormittuvat

Koronakriisi on vaikuttanut suurimpaan osaan lapsiperhepalveluita. Useiden eri peruspalveluiden, kuten terveydenhuollon, sivistystoimen ja varhaiskasvatuksen supistamisen, tukiverkkojen hajoamisen sekä läheisverkoston tuen vähenemisen on arvioitu johtavan jo ennestään kuormittuneessa tilassa olevien erityistason palveluiden ylikuormittumiseen. Keväällä 2020 lastensuojeluilmoitukset vähenivät, mutta lisääntyivät jälleen syksyllä 2020.

Tehdään toisin, tehdään paremmin

Lasten ja nuorten hyvinvointi on aikuisväestön hyvinvointia enemmän riippuvainen julkisista palveluista ja sitä kautta yhteiskunnan voimavaroja koskevasta päätöksenteosta. Lapsiperhepalvelut ovat pääosin kuntien vastuulla. Koronakriisin hoidossa sekä jälkihoidossa on varmistettava kuntien riittävät resurssit palveluiden järjestämiseksi.

Koronan negatiivisia vaikutuksia pystytään vähentämään vain jos ehkäisevän työn toimintatapoja ja eri sektoreiden yhteistyötä vahvistetaan ja perheiden muuttuneisiin tilanteisiin vastataan kasvuympäristön ja palveluiden yhteistyönä. Jos ehkäisevää työtä ei vahvisteta, kriisiytyneisiin tilanteisiin vastaavat lastensuojelun sijaishuollon palvelut. Lapsiperhepalveluihin – mukaan lukien lastensuojelun sosiaalityöhön sekä järjestöjen ja yksityisten tuottajien palveluihin – on satsattava riittävästi, jotta kasvavaan palvelun tarpeeseen ja jo lyhyessä ajassa syntyneeseen palveluvajeeseen kyetään vastaamaan.

Riittävien resurssien lisäksi tarvitaan toisin tekemistä. Tehdään toisin, tehdään paremmin oli marraskuussa 2020 järjestetyn Lapsen oikeuksien foorumi ÄÄNI20 -tapahtuman teema. Tapahtumassa kuultiin esimerkit Jyväskylästä ja Helsingistä. Jyväskylässä nuorten tilannetta ja palveluita on tarkasteltu ilmiöpohjaisesti sektoroituneen jaon sijaan. Helsingissä hyödynnetään eri toimialojen ja HUSin yhteisiä ilmiöpohjaisia palveluketjuja lastensuojelun erityis- ja vaativan tason sijaishuollon tarpeen kasvun pysäyttämiseksi. Muita toisin tekemisen tapoja toteutetaan Itlan alueellisessa oppimisverkostossa, jossa kehitetään alueellisesti yhteisövaikuttavuuteen perustuvaa, sektoreita ylittävää toimintaa, jonka tavoitteena on lapsen sujuva arki. Digiperhetyössä on kehitetty uusia, virtuaalisia tapoja perheiden tukemiseksi. **Turun Kaupunkilähetys ry:n Nuorten raadin Kohtaamiskoulutus-mallissa** nuoret opettavat aikuisille nuorten kohtaamista. OECD Opsi -yhteistyössä Oulun ja Vantaan kaupungit ovat kehittäneet toimintaansa ennakoivaan innovaatioon perustuen.

Sektorirajat on mahdollista ylittää ja toisin tekemisellä on mahdollista saada tuloksia aikaan. Eriarvoisuuden torjunta sekä lasten ja nuorten tulevaisuuden uskon ja osallisuuden vahvistaminen on keskeinen tavoite koronakriisin jälkihoidossa. Jotta systemaattista lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arviointia voidaan luotettavasti toteuttaa, tulee tietoa kriisin vaikutuksista kerätä lapsilta, nuorilta ja heidän vanhemmiltaan. Tiedon pohjalta ja toisin tekemisen malleja hyödyntämällä voidaan vastata koronakriisin aiheuttamiin vaikutuksiin ja ehkäistä kriisin aiheuttamaa lasten ja nuorten eriarvoisuuden kasvua Suomessa. ●

Yhteistä hyville esimerkeille on, että niissä 1) tulevaisuuden kehityskulkuja on moninäkökulmaisesti ennakoitu lasten ja perheiden näkökulmasta, 2) politiikkasuunnittelu ja toimenpiteet linkittyvät pitkän tähtäimen monialaiseen visioon lasten hyvinvoinnin kannalta keskeisistä kehityskuluista ja 3) vision toimeenpano on rakennettu eri toimijoiden välisen yhteistyön määrää ja laatua kehittäväksi ekosysteemiksi, jossa lapsikeskeisyydellä sekä eri hallinnon alojen vastavuoroisella yhteistyöllä, järjestöillä, säätiöillä ja myös kansalaisilla on oma roolinsa.

Kansainvälisesti etsitään keinoja myös siihen, miten tieto saadaan siirtymään nopeammin ja ketterämmin tutkimuksesta käytäntöön. Yksi lähestymistapa on Rapid Learning and Improvement -viitekehys, jolla pyritään kaventamaan tutkitun tiedon, poliittisen päätöksenteon ja käytännön toimien välistä kuilua. Vaikuttava kehittämistyö aloitetaan viitekehyksen mukaisesti aina asiakkaista ja heidän tarpeistaan. Tarpeisiin pyritään vastaamaan tarjoamalla palveluketjun kaikille tasoille parasta mahdollista tietoa. Parhaimmillaan näyttöön perustuvaa tietoa jalkautetaan palvelun tuottajille, ohjelmiin, organisaatioihin, alueille ja valtionhallintoon niin, että kohderyhmä hyötyy paremmasta, tiedon pohjalta toteutetusta palvelusta.

> ***Yhteistä hyville esimerkeille on, että niissä tulevaisuuden kehityskulkuja on moninäkökulmaisesti ennakoitu lasten ja perheiden näkökulmasta***

Koronapandemia on vahvistanut globaali on lokaali -näkökulmaa. Globaalit haasteet koskettavat meitä jokaista konkreettisesti paikallisella tasolla. Niinpä ratkaisut globaaleihin haasteisiin täytyy löytää ja järjestää paikallisesti. Yhteisövaikuttavuus-viitekehystä on sovellettu globaalin kriisin aiheuttamien paikallisten ongelmien ratkaisemiseksi esimerkiksi Milwaukeessa Yhdysvalloissa. Tiimi johtohenkilöitä kaupungin hallinnosta, hyväntekeväisyysjärjestöistä ja voittoa tavoittelemattomista toimijoista yhdisti voimansa tukeakseen yhteisöään kriisiajan yli. Yhteisövaikuttavuuden keinoilla apua saatiin organisoitua lastenhoitoon, kouluihin, mielenterveystyöhön, terveydenhoitoon sekä ruoka-apuun ja yömajoihin.

Suunta

Eri sektoreiden välisen yhteisen työn koordinointiin ja tehostamiseen on kiinnitetty viime vuosina paljon huomiota esimerkiksi Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman toimeenpanossa ja perhekeskusten kehittämisessä osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa. Palveluiden tuominen saman katon alle tai yhteistyöverkostoon ei pelkästään riitä, vaan yhteistyön sisällön kehittämistä on syytä jatkaa. Yhteistyötä on rakennettava ja vahvistettava aktiivisesti perustyön sisältöjen ja toimintamallien tasolla. Tavoitteena pitää olla kokonaisvaltainen lapsiperheiden arjen ja pärjäävyyden tukeminen. Uudenlaisen yhteistyön rakenteen luominen on haastavaa ja se vaatii toteutuakseen pitkäjänteistä kehittämistä ja tukea sekä paikallisesti että kansallisesti.

Suomessa lapsi- ja perhepalveluiden tutkimus ja kehittämistyö toimivat suureksi osaksi erillään toisistaan. Rahoitusrakenteet järjestökentällä eivät tue tutkimusta tai juurruttamistyötä. Esimerkiksi järjestöissä kehitetty psykososiaalinen tuki perheille valikoituu vain harvoin tutkimuslaitoksissa ja yliopistoissa tehtävän tutkimuksen kohteeksi. Lisäksi osaaminen on siiloutunutta ja erityisosaamista, jolla korjaavien palveluiden tarve olisi estettävissä esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, koulussa tai muualla peruspalveluissa, ei hyödynnetä toivottavalla tavalla.

Ennakoinnin ja ennakointitiedon soveltaminen epävarmassa yhteiskunnallisessa pandemian värittämässä tilanteessa on osoittautunut haasteeksi. Vuoden 2020 aikana on noussut tarve pohtia muun muassa millaisista elementeistä lapsiin ja perheisiin keskittyvän ennakointijärjestelmän tulisi koostua. Ennakointitieto pitäisi saada nivottua osaksi alueellisia ja kansallisia päätöksentekojärjestelmiä ja sen pitäisi kyetä vastamaan tulevaisuusyhteensopivin ratkaisuin lasten, nuorten ja perheiden ennakoituihin haasteisiin.

Kansainvälisesti etsitään keinoja siihen, miten tieto saadaan siirtymään nopeammin ja ketterämmin tutkimuksesta käytäntöön. Yksi lähestymistapa tähän on Rapid Learning and Improvement -viitekehys.

Toiminta

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koskeva tieto

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA PYSTYTÄÄN TUKEMAAN ennaltaehkäisevästi ja tehokkaasti lapsuudessa ja nuoruudessa. Vaikuttava ennaltaehkäisy tarkoittaa työskentelyn kohdentamista lapsesta ja nuoresta laajemmin vanhempiin, koko perheeseen ja sosiaaliseen ympäristöön.

Validoimme erilaisten työmenetelmien tutkimusnäyttöä ja vahvistamme samalla vaikuttaviin työmenetelmiin liittyvää implementaatio-osaamista: säätiö arvioi menetelmiä, edistää vaikuttavien menetelmien käyttöönottoa ja tukee näyttöön perustuvan tiedon ylläpitoa ja seurantaa.

Osallistuimme näyttöön perustuviin työmenetelmiin liittyvään kansalliseen kehittämiseen muun muassa Osaamis- ja tukikeskukset (OT) -työryhmän kautta. Järjestimme eduskunnassa helmikuussa 2020 yhdessä mielenterveyspoliittisen neuvottelukunnan kanssa tilaisuuden Näyttö ensin - lapsille ja nuorille suunnatun psykososiaalisen tuen koordinointi, rahoitus ja juurruttamisen tuki tulevaisuuden Suomessa.

Menetelmien käyttöönottoa tuettiin järjestämällä keväällä yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa webinaari maakunnallisille alueille, jotka olivat aikeissa hakea rahoitusta näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoon.

> ***Vaikuttava ennaltaehkäisy tarkoittaa työskentelyn kohdentamista lapsesta ja nuoresta laajemmin vanhempiin, koko perheeseen ja sosiaaliseen ympäristöön.***

Vuoden 2020 aikana säätiö tuki kahden tutkimusnäyttöön perustuvan työmenetelmän kansallista kotipesätoimintaa. Lapset puheeksi -menetelmän ja -kuntamallin kotipesätoimintaa on tuettu MIELI ry:n kautta. Lasten käytösongelmien tunnistamisen ja varhaisen hoidon Ihmeelliset vuodet -ohjelmaa on kehitetty yhteistyössä Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen kanssa.

Kasvun tuki

Kasvun tuki on ollut säätiölle merkittävä toiminnallinen brändi jo ennen eduskunnan vuonna 2017 tekemää lahjoituspäätöstä ja säätiön siirtoa eduskunnan alaiseksi säätiöksi.

Kasvun tuki -tietolähteessä oli vuoden 2020 lopussa 31 arvioitua menetelmää, joista kolme on arvioitu vuoden 2020 aikana. Kasvun tuki -arviointijärjestelmää kehitettiin yhteistyössä norjalaisen vastaavan toimijan, Ungsinnin, kanssa. Kasvun tuen tieteellinen toimitus arvioi Ungsinnin kanssa pohjoismaisen The First 1000 days -hankkeen yhteydessä yhteensä 63 interventiota ja 33 testiä. Lisäksi Ungsinnin arviointikäsikirja käännettiin suomeksi ja muokattiin suomalaiseen arviointiin sopivaksi. Kasvun tuki on jatkanut jo aikaisemmin alkanutta yhteistyötä pohjoismaisen NordicDataPrev-verkoston kanssa.

Kasvun tuki -tietolähteen seuraavaa kehitysvaihe on Kasvun tuki -aikakauslehti, kotimainen verkossa julkaistava tiedejulkaisu. Aikakauslehti kokoaa tieteiden välistä keskustelua lapsitiedon ja -politiikan kentällä eri toimijoiden välillä. Tulevina vuosina Kasvun tuki -menetelmäarvioinnit julkaistaan verkkojulkaisussa systemaattisina katsauksina. Kasvun tuki -aikakauslehden tavoitteena on edistää tutkimusperus-

Digiavusteinen mielenterveystyö NordicDataPrev-seminaarin aiheena

ITLA JÄRJESTI LOKAKUUSSA 2020 kansainvälisen NordicDataPrev-seminaarin, jonka teemana oli lasten ja perheiden hyvinvointia tukevat näyttöön perustuvat interventiot ja niiden implementointi koronapandemian aikana. Vuosittain järjestettävä seminaari on osa NordicDataPrev-verkoston yhteistyötä. Pandemiatilanteen vuoksi seminaari toteutettiin tällä kertaa virtuaalisesti.

Kaksipäiväisessä seminaarissa kuultiin esimerkiksi koronapandemian vaikutuksista näyttöön perustuvien digitaalisten mielenterveyspalveluiden kysyntään, kun aihetta avasi digiavusteisen mielenterveystyön professori Heleen Riper Vrije Universiteit Amsterdamista. Poikkeusoloissa ryhmämuotoiselle tuelle on oltava vaihtoehtoja, joihin digiavusteiset menetelmät voivat tarjota ratkaisuja. Tapahtumassa keskusteltiin myös muista ajankohtaisista teemoista liittyen menetelmien arviointiin, tarjontaan sekä seurantaan Pohjoismaissa.

> ***NordicDataPrev-verkostoon kuuluvat ungsinn.no, metodguiden.se, vidensportalen.dk sekä kasvuntuki.fi -portaalit.***

NordicDataPrev-verkosto koostuu pohjoismaisten tietolähteiden edustajista ja siihen kuuluvat seuraavat portaalit ja aikakausilehdet: ungsinn.no, metodguiden.se, vidensportalen.dk sekä kasvuntuki.fi. Verkoston tavoitteena on tarjota näyttöön perustuvaa tietoa lapsi- ja perhepalveluihin sekä parantaa näyttöön perustuvan tiedon siirtymistä ammattilaisille ja päätöksentekijöille. Verkoston puitteissa tapahtuvan yhteistyön tarkoitus on tukea kansallisia portaaleja, oppia toisilta ja edistää näyttöön perustuvien menetelmien implementointia. ●

taista päätöksentekoa ja ammattilaisten näyttöön perustuvaa toimintaa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Julkaisulle on tarkoitus hakea julkaisufoorumiluokitus.

Hyvinvointitietopankki

Vuonna 2020 aloitettiin digitaalisen hyvinvointitietopankin kehittäminen. Vuonna 2021 avattavasta hyvinvointitietopankista löytyy helposti ja kootusti lapsia, nuoria ja lapsiperheitä koskevaa hyvinvointitietoa. Tietopankki edistää kansallisella tasolla lasten hyvinvointitiedon tietoaukkojen, -piikkien ja -vinoumien tunnistamista. Tietopankki on suunnattu päättäjille, tutkijoille ja asiantuntijoille.

Implementointiosaaminen

Tutkimusnäyttöön perustuvien työmenetelmien ja interventioiden implementoinnilla varmistetaan menetelmien käytön vaikuttavuus kohderyhmiä hyödyttävällä tavalla. Implementointiosaamiseen liittyvää kyvykkyyttä säätiö edistää koulutuksella ja välittämällä erilaisia kansainvälisiä työtapoja Suomeen. Säätiön vuonna 2020 konseptoima interventio- ja implementointiosaamisen kurssi, *Vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit tutkimusperustaisessa päätöksenteossa*, oli osa Helsingin yliopiston sosiaali- ja terveystutkimuksen johtamisen maisteriohjelmaa.

Lasten hyvinvoinnin innovaatiotoiminta

Alueellinen oppimisverkosto

Säätiön vuoden 2020 keskeinen strateginen avaus oli alueellisen oppimisverkoston käynnistäminen yhteistyössä Oulun yliopiston ja MIELI ry:n kanssa. Oulun yliopistossa yhteistyökumppanina toimii säätiön lahjoitusprofessuuria hoitavatyöelämäprofessori Mika Niemelä. MIELI ry:ssä on organisoitu alueellisen oppisverkoston työssä hyödynnettävän Lapset puheeksi -menetelmän kotipesätoimintaa. Toiminta pohjautuu yhteisövaikuttavuuteen ja systeemiteoreettiseen ajatteluun ja sen tavoitteena on kehittää käytännön toimintamalleja ja rakenteita yhteiskunnallisten lapsiperhepalveluiden uudistumistavoitteiden toteuttamiseksi sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.

> ***Säätiö, Oulun yliopisto ja MIELI ry muodostavat alueellisen oppimisverkoston taustatukiorganisaation tukemalla paikallista kehittämistä tutkimuksen, historiatiedon, vertaiskokemusten ja teoriatiedon avulla.***

Säätiö, Oulun yliopisto ja MIELI ry muodostavat alueellisen oppimisverkoston taustatukiorganisaation. Taustatukiorganisaatio tukee paikallista kehittämistä tutkimuksen, historiatiedon, vertaiskokemusten ja teoriatiedon avulla sekä vahvistaa paikallisen kehittämistyön linkittymistä kansalliseen lapsipolitiikkaan. Pilottivaiheeseen vuosille 2020–2022 Itla on solminut yhteistyösopimukset neljän alueen kanssa: Keski-Pohjanmaa (Soite), Pohjois-Karjala (Siun sote), Tampereelta Koillinen alue sekä Oulusta Kaakkurin ja Tuiran palvelualueet.

Ennakointi

Säätiön kokoama ennakointiverkosto toteutti Delfoi-ennakointiprosessin, joka kohdistui erityisesti köyhien lapsiperheiden tulevaisuuteen ja heidän asemansa parantamiseen vuoteen 2040 mennessä. Ennakointiverkoston työssä kartoitettiin kansainvälisiä esimerkkejä kansallisen strategisen ennakoinnin malleista ja prosesseista lasten, nuorten ja perheiden tulevaisuuden kehityskulkujen hahmottamiseksi.

Haastekilpailu

Vuoden 2020 haastekilpailussa etsittiin malleja lasten ja nuorten äänen kuuluviin nostamiseksi päätöksenteossa. Kilpailun voitti Turun Kaupunkilähetys ry:n Nuor-

Kaikki lähtee kohtaamisesta

ITLAN INNOVAATIOTOIMINNAN VUODEN 2020 LAPSUUDEN RAKENTAJAT -HAASTEKILPAILUN teemana oli lasten ja nuorten ääni päätöksenteossa. Voittajaksi valittiin Turun Kaupunkilähetys ry:n Nuorten raadin Kohtaamiskoulutus-malli, joka hyödyntää nuorten kokemusasiantuntijuutta palveluiden kehittämisessä ja toimijoiden kouluttamisessa.

Kohtaamiskoulutus on nuorten parissa toimiville tahoille suunnattu malli, joka tarjoaa ammattilaisille mahdollisuuden kehittää omia toimintatapojaan ja kohtaamistaitojaan nuorten tarpeiden mukaisiksi. Nuorten kokemusten mukaan he eivät aina tule tukipalveluiden piirissä kohdatuiksi, kuulluiksi tai autetuiksi. ”Työntekijälle kohtaaminen on yksi monista, nuorelle se on aina ainutlaatuinen ja merkittävä”, huomauttaa **Liisa Love** Turun Kaupunkilähetys ry:stä.

Mallin lähtökohtana on, että nuoret itse ovat nuorten asioiden parhaita asiantuntijoita ja haluavat pelkän kuulemisen sijaan myös vaikuttaa aktiivisesti palveluiden kehittämiseen. Siksi Kohtaamiskoulutus-mallissa kouluttajina toimivat nuoret itse. ”Me tehdään tätä koska me halutaan tulla kuulluiksi. Me halutaan olla luomassa jotain, jossa nuoret ja ammattilaiset kehittyy yhdessä, samalta viivalta lähtien”, kertoi nuorten raatilainen Itlan haastekilpailun voittajan julkistamistilaisuudessa.

Koulutuksien kysyntä kasvussa

Haastekilpailun palkintona Kohtaamiskoulutuksen raatilaiset pääsivät syksyllä 2020 osallistumaan Adventure Clubin Impact Accelerator -kiihdyttämöön, jossa mallia jatkokehitettiin palvelumuotoilun keinoin paremman vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Palvelumuotoilun myötä Kohtaamiskoulutukselle on avattu omat verkkosivut sekä kehitetty etäaikaan sopiva digitaalinen versio, jonka avulla koulutuksien järjestäminen on tapahtunut joustavasti ja toimivasti myös vallitsevassa koronatilanteessa. Lisäksi Adventure Clubin kanssa on koottu Kohtaamiskoulutus-käsikirja, jonka avulla malli on mahdollista juurruttaa ja siirtää eri toimijoiden käyttöön valtakunnallisesti. ”Itlan haastekilpailun voiton ja uusien nettisivujen myötä kysyntä koulutuksia kohtaan on noussut merkittävästi”, kertoo Love.

Kokemusasiantuntijuuden erityisyys

Kohtaamiskoulutusten tavoite on opettaa ammattilaisia kohtaaman nuoret ennakkoluulottomasti ja aidon kiinnostuneesti sekä tarjoamaan palveluja joustavasti nuorten yksilöllisten tarpeiden mukaan. Koulutuksien kautta halutaan nostaa esille kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisen merkityksellisyys ja erityisyys sekä hyödyt palveluiden ja yhteiskunnan rakenteiden kehittämistyössä.

Loven mukaan nuoret kokemuskouluttajat ovat onnistuneet jakamaan sellaista kokemukseen pohjautuvaa tietoa, jota ei millään muulla tavoin ole mahdollista saada. ”Jokainen koulutus on kokemuksemme mukaan ainutlaatuinen ja muuttaa muotoaan kouluttajien ja osallistujien vuorovaikutuksen myötä”, hän toteaa.

Tavoitteet vuodelle 2021

Ammattilaisille yhteistyö Kohtaamiskoulutuksen kanssa on tarjonnut uutta tietoa ja merkityksellisiä kokemuksia nuorten kanssa toimimisesta. Toiminta nuorten äänen kuuluvuuden vahvistamiseksi jatkuu vuonna 2021, mutta tähtäimessä on myös Kohtaamiskoulutusten laajentaminen uusille toimijoille. ”Haemme aktiivisesti lisärahoitusta laajentuneen mallin koordinaatioon, juurruttamiseen sekä valtakunnalliseen levittämiseen”, kertoo Love Kohtaamiskoulutuksen seuraavista askelista. ●

- Lapsuuden rakentajat haastekilpailun kunniamaininnan sai Metku-kirja, joka on suunniteltu erityistä tukea tarvitsevien lasten osallisuuden vahvistamiseksi. Metku-kirjan ovat kehittäneet yhdessä lapset, heidän vanhempansa ja kuntoutusalan ammattilaiset.
- Itla järjestää vuosittain haastelähtöisen Lapsuuden rakentajat innovaatiokilpailun, jonka kautta pyritään löytämään uusia näkökulmia lasten ja lapsiperheiden palveluiden kehittämiseen.

ten raadin kehittämä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnattu Kohtaamiskoulutus-malli, jossa kouluttajina toimivat nuoret itse. Haastekilpailun kunniamaininnan sai lasten ja nuorten osallisuuden ja äänen kuulemisen vahvistamista edistävä Metku-kirja. Kirja on lasten, heidän vanhempiensa sekä kuntoutusalan ammattilaisten yhdessä kehittämä ja sen taustalla ovat Metropolia ammattikorkeakoulu ja Lastensuojelun Keskusliitto.

Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin digitalisointi

Säätiö myönsi 2019 kaksivuotisen rahoituksen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin digitalisointiin tähtäävälle hankkeelle. Kehitetyllä Lapsiystävällinen kunta -digipalvelulla Unicef tukee entistä paremmin kuntien päätöksenteon ja palvelujen lapsiystävällisyyttä tuottamalla kuntien käyttöön työvälineitä lapsen oikeuksien ja lasten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Selvitykset yhteisövaikuttavuuden rahoitusmalleista ja teini-ikäisten sijaishuollon työmenetelmistä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja säätiön yhteistyö teini-ikäisten sijaishuollon työmenetelmiä koskevan selvityksen tekemisestä käynnistyi vuoden 2019 lopussa ja jatkui koko vuoden 2020 ajan. Hankkeen loppuraportti julkistettiin tammikuussa 2021.

Tampereen yliopiston ja säätiön vuonna 2019 aloittama Lapset SIB -tutkimusyhteistyö jatkui. Vuonna 2020 julkaistiin selvitys Hyvinvointipalveluiden tulevaisuus risteyskohdassa – kohti vaikutusten hankintaa? Lisäksi julkaistiin eri maissa toteutettujen collective impact -kokeilujen rahoitusmalleja koskeva selvitys.

Koulutus ja johtamiskyvykkyyksien kehittäminen

VUOSI 2020 KÄYNNISTYI JOHTAMISKOULUTUSTEN OSALTA LUPAAVASTI: säätiön pitkäkestoiseen Lapsuuden rakentajat johtamiskoulutukseen ilmoittautui paljon osallistujia valtion organisaatioista, suurista kaupungeista ja lapsi- ja perhepolitiikan kannalta merkittävistä kansalaisjärjestöistä.

Vuodesta tuli kuitenkin koronapandemian takia pitkäkestoiselle ja fyysiseen läsnäoloon perustuvalle johtamiskoulutukselle erittäin vaikea. Alkuvuotta lukuun ottamatta suunnitellut koulutukset ja moduulit peruuntuivat. Koulutus tähtää konstruktiiviseen yhdessä luomiseen ja sektorirajojenylittämiseen. Läheisellä ja informaalilla vuorovaikutuksella on koulutuksessa keskeinen rooli, eikä sitä ole mahdollista korvata virtuaalikoulutuksella. Koulutuksia jatketaan vuonna 2021.

Hyvinvointijohtamisen työpajat

- Kohti lapsikeskeisyyttä: Strateginen muotoilu ja palvelukokemuksen johtaminen
- Empatia taitona ja hyvän hoidon edellytyksenä
- Käytäntölähtöinen reformiajattelu

Johtamiskyvykkyyksien kehittämiseen panostettiin järjestämällä Lapsuuden rakentajat johtamiscoaching -pienryhmä syksyllä 2020 sekä kolmiosainen hyvinvointijohtamisen työpajasarja. Lisäksi julkaistiin lapsilähtöisen yhteiskehittämisen työpohjat sekä podcasteja, blogikirjoituksia ja artikkeleita, joilla valotettiin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavan johtamisen teemoja sekä suomeksi että englanniksi. Lapsuuden rakentajat LinkedIn-ryhmään koottiin aihepiiriin liittyvää tietoja ja linkkejä kaikille aihepiiristä kiinnostuneille.

Kasvun tuessa arvioitiin kolme menetelmää 2020: TRT, Nyyttiryhmä ja Cool Kids

KASVUN TUKI -TIETOLÄHDE SISÄLTÄÄ ammattilaisille ja päätöksentekijöille suunnattua sisältöä varhaisen vaiheen menetelmistä lasten, nuorten ja perheiden tukemiseksi. Menetelmien vaikuttavuusnäyttö on arvioitu Kasvun tuen tieteellisessä toimituksessa ja vahvistettu tieteellisessä neuvostossa. Tietolähteessä on 31 arvioitua psykososiaalista menetelmää, joista kolme arvioitiin vuoden 2020 aikana.

Keinoja lasten traumaperäisten stressireaktioiden hallintaan

Teaching recovery techniques eli TRT-menetelmä perustuu traumakeskeiseen kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehykseen. Ennaltaehkäisevän mielenterveystyön ryhmäinterventio on suunnattu esimerkiksi luonnonkatastrofi- ja sotatraumalle altistuneille lapsille ja nuorille sekä heidän vanhemmilleen. Interventio tukee traumasta toipumista ja selviytymistä opettamalla tietoa traumalle altistumisen vaikutuksista sekä keinoja lievittämiseen ja hallintaan.

Menetelmä on kehitetty erityisesti vähäisten resurssien ympäristöihin, eikä sen käyttö edellytä terapiakoulutusta. Suhteessa vertailuryhmään TRT-menetelmä vähensi traumaperäisen stressihäiriön oireita (PTSD) luonnonkatastrofi- ja sotatrauman kokeneilla luku- ja kirjoitustaitoisilla lapsilla. Dissosiaatioon, koulusuoritukseen ja resilienssiin TRT-menetelmällä oli vähäistä vaikutusta.
Vahva menetelmä ☆☆☆

Ryhmäinterventiolla lievennystä ensiodottajien synnytyspelkoon

Nyyttiryhmä on psykoedukatiivinen ryhmäinterventio synnytykseen ja vanhemmuuteen valmistautumiseen. Interventio on kehitetty lieventämään raskaana olevien ensisynnyttäjien synnytyspelkoa. Nyyttiryhmä perustuu erilaisiin näyttöön perustuviin menetelmiin, kuten psykoedukaatioon, kehotietoisuuden ja itsesäätelykeinojen vahvistamiseen ryhmässä sekä ryhmän terapeuttiseen vaikutukseen vertaistuen kautta. Suhteessa vertailuryhmään menetelmällä oli positiivisia vaikutuksia synnytyspelosta kärsiville ensiodottajille ja se paransi heidän valmiuttaan synnytykseen.
Kohtalainen menetelmä ☆☆

Ahdistuksen hallintaa edistävät taidot

Cool Kids -menetelmä on suunnattu 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille, joilla ahdistuneisuus vaikuttaa arjen sujuvuuteen. Kognitiiviskäyttäytymisterapeuttisen menetelmän tarkoituksena on harjoitella ja vahvistaa erilaisia ahdistuksen hallintaa edistäviä taitoja. Taitojen avulla lapsi tai nuori sekä hänen perheensä oppivat tunnistamaan ahdistavia tilanteita ja selviytymään niistä.

Cool Kids -menetelmässä vanhemmilla on aktiivinen rooli. Vanhemmat oppivat kehittämään tapoja reagoida lapsen tai nuoren ahdistukseen ja näin ollen tukevat lasta ja rohkaisevat häntä itsenäistymään. Alakouluikäisille 8–11-vuotiaille, ahdistuneisuusoireista kärsiville lapsille ryhmämuotoinen Cool Kids -menetelmä vähensi oireiden tasoa verrattuna jonotuslistan lapsiin.
Vahva menetelmä ☆☆☆

Jatkossa menetelmäarviointi toteutetaan systemaattisina katsauksina, jotka julkaistaan sähköisessä Kasvun tuki -aikakauslehdessä. Lisää työmenetelmistä kasvuntuki.fi/tyomenetelmat. ●

Annetaan yhdessä *#lapsellelounas*

Mistä kaikki alkoi?

Keväällä 2020 poikkeustilan saattelemana koulut siirtyivät etäopetukseen ja iso joukko lapsia jäi pois päiväkodista. Osa kunnista järjesti mahdollisuuden kouluruokailuun etäopiskelusta huolimatta, mutta kaikkialla tämä ei kuitenkaan toteutunut. Maaliskuussa 2020 syntyi **Jokaiselle lapselle lounas** -kampanja. Yhteistyössä säätiöiden, järjestöjen ja Vennerin kanssa päätimme toimittaa ruokalaatikoita vähävaraisille perheille poikkeustilan ajan, 13.4.2020 saakka.

Uudenlainen ruoka-apu

Ruokalaatikoista ja niiden jakelusta kampanjassa vastasi yhteiskunnallinen yritys Venner, jonka tavoitteena on tarjota uudenlaista ruokainspiraatiota paremman ravitsemuksen ja ruoanlaittotaitojen muodossa. Kampanja lähti käyntiin 550 ruokalaatikolla, mutta saman päivän aikana määrä tuplaantui 1 100 laatikkoon. Jokaiselle lapselle lounas -kampanja kasvoi nopeasti; ensimmäisen kuukauden aikana toimitetut ruokalaatikot sisälsivät yli 125 000 ateria-annosta.

Kampanjan käynnistivät ja ensivaiheessa rahoittivat Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö Itla, Ensi- ja turvakotien liitto, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Marttaliitto, Tiina ja Antti Herlinin säätiö ja Tradeka. Yhteistyössä mukana oli Arvoliitto.

Kampanjan suurimpia tukijoita olivat muun muassa Alli Paasikiven säätiö, Lotta Svärd säätiö, Olvi-säätiö, Alko, Orkla, PepsiCo ja CGI.

Kampanja tavoitti 20 000 lasta

Jokaiselle lapselle lounas -kampanja jatkui vuodenvaihteen yli. Suomalaisten säätiöiden ja liittojen yhteistyöllä sekä yritysten ja yksityishenkilöiden voimin kampanjan aikana jaettiin yhteensä 9 132 ruokalaatikkoa, mikä vastaa yli 383 500 ateriaa. Jokaiselle lapselle lounas -kampanjan kautta ruoka-apua sai arviolta noin 20 000 lasta 30 paikkakunnalla ympäri Suomen. Kampanjarahoituksen kokonaissumma oli loppuvuoteen 2020 mennessä 821 880 euroa. Säätiön osuus kampanjalahjoituksista oli lähes 57 000 euroa.

Jokaiselle lapselle lounas – osa kaksi

Syksyllä monen perheen taloudellinen tilanne heikentyi edelleen koronapandemian toisen aallon myötä. Koulujen sulkeminen paikallisesti ja karanteenitoimet vaikuttivat lasten ja perheiden arkeen. Kampanja käynnistettiin uudelleen samalla kokoonpanolla, ja syksyn paikallistason yhteyksistä perheisiin vastasivat Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistykset, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Marttaliitto.

Järjestöjen kautta yhteys perheisiin

Kevään 2020 aikana jakelun koordinoinnista ja paikallistason yhteyksistä laatikon saaviin perheisiin vastasivat Hope ry, Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistykset, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä Marttaliitto. Keväällä jaettiin kaiken kaikkiaan 5 910 ruokalaatikkoa usealle paikkakunnalle ympäri Suomen.

Venner-ruokalaatikot sisältävät ainekset ravitseviin pääaterioihin 4–6-henkiselle perheelle viikoksi, ruokaohjeet reseptivihkoina ja videoina sekä Sana-solin D-vitamiinivalmisteen. Yhden ruokalaatikon arvo on 90 euroa.

Keskitetyt toiminnot

Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos-palvelun tutkimus

Marraskuussa 2020 solmittiin yhteistyösopimus Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa Vamos-nuortenpalvelun vaikuttavuuden tutkimisesta. Tutkimushanke päättyy kesäkuun 2021 lopussa.

Interventio- ja implementointitutkimuksen lahjoitusprofessuurit

Säätiö teki vuoden 2019 lopussa päätökset kahdesta lahjoitusprofessuurista interventio- ja implementointitutkimukseen liittyen Oulun yliopistolle ja Turun yliopistolle. Oulun yliopiston työelämäprofessorina aloitti Mika Niemelä keväällä 2020. Turun yliopistossa professuurin aloitus on siirtynyt vuodelle 2021.

Digitaalisen vanhempainohjauksen tutkimus

Säätiö, Helsingin perheneuvola ja Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskus ryhtyivät tutkimusyhteistyöhön lapsen käyttäytymisen vaikeuksien hoidossa. Uudessa tutkimuksessa selvitetään, miten internetin ja puhelimen välityksellä toteutettu Voimaperheet-vanhempainohjaus toimii perheneuvolan varhaisen tuen asiakkailla. Tutkimus on osa hyvinvointiyhteiskunnan lippulaivahanke INVESTiä, jota rahoittaa Suomen Akatemia.

> ***Lapsimyönteistä Suomea kehitetään Lapsuuden rakentajat -nimen alla. Vuonna 2020 Itlalla on Lapsuuden rakentajat johtamiskoulutus, podcast, alueellinen oppimisverkosto ja haastekilpailu. Lapsuuden rakentajat on rekisteröity tavaramerkki.***

Työ 2.0 Lab

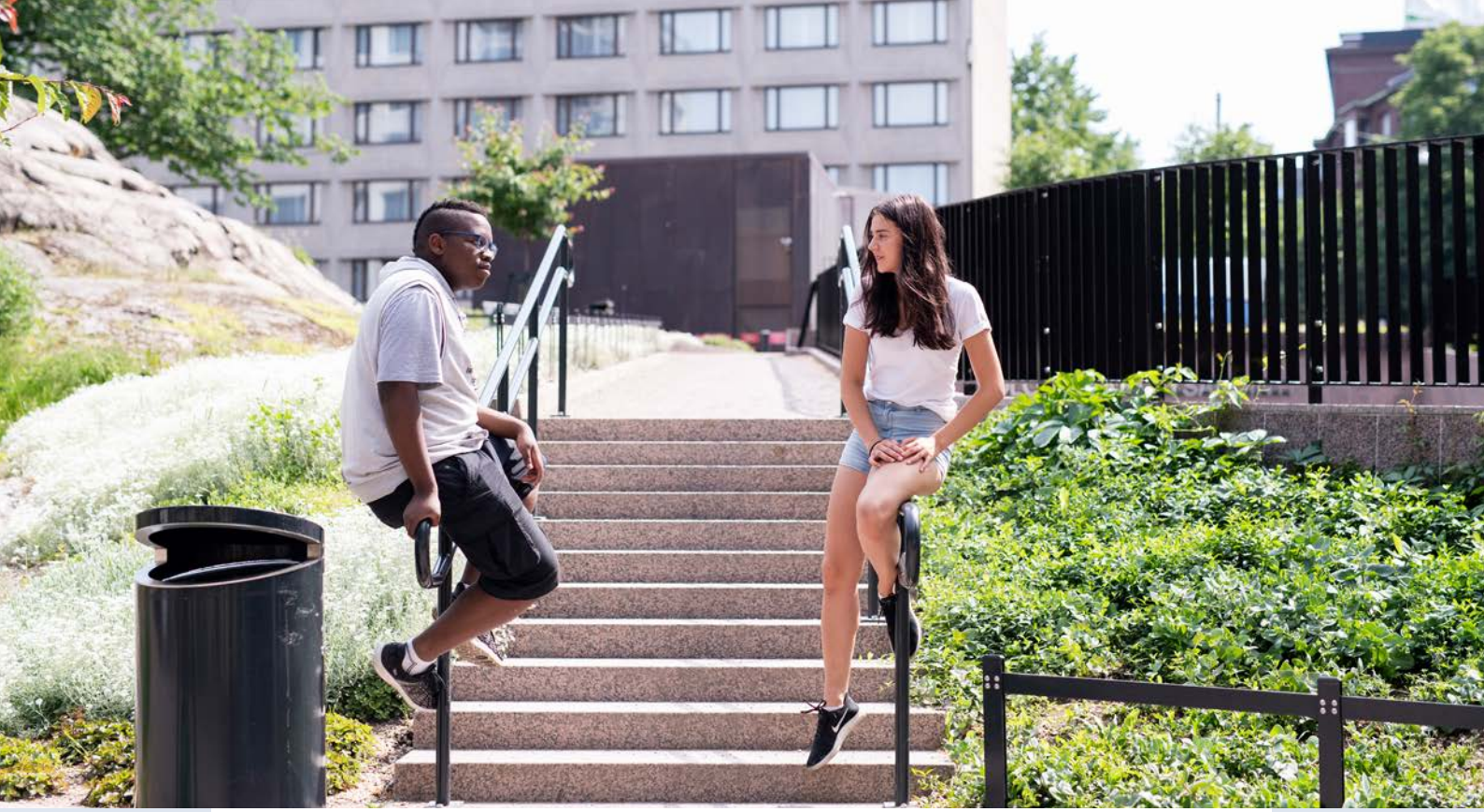
Säätiö on ollut vuodesta 2019 mukana Työ 2.0 Lab -kokeilussa. Työ 2.0 Lab on kohtaamispaikka ilmiölähtöiselle, hallinnonala- ja sektorirajat ylittävälle valmistelulle sekä yhdessä oppimiselle. Itlalle Työ 2.0 Lab tarjoaa valmiin alustan ministeriöiden, muun valtionhallinnon sekä mukana olevien kaupunkien ja järjestöjen kanssa tehtävälle yhteiskehittämiselle.

Apurahat

Vuonna 2020 säätiö myönsi apurahaa neljään tieteelliseen hankkeeseen, yhteensä 63 900 euroa:

- Eliel Durchman (3 900 €), Nuorten tulevaisuuden visioita ja unelmia koskeva tutkimus
- Tuula Takalo (24 000 €), Oulun Kaakkurin mallin tieteellinen tutkimus osana väitöskirjaa
- Johanna Timonen (12 000 €), Yhteistoimintamallin soveltuvuus, käyttökelpoisuus ja vaikuttavuus nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin tukemisessa
- Xiaowen Wang (24 000 €), Väitöskirjatutkimus, aiheena tekoälyn soveltaminen lapsi- ja perhepalveluiden käytön ennustamisessa.

Vuonna 2020 apurahoja maksettiin yhteensä 34 900 euroa.

Viestintä

Säätiön viestintää kehitettiin vuoden 2020 aikana uuden viestintästrategian pohjalta. Viestinnän strategiset tavoitteet ovat:

- säätiön maineen rakentaminen
- kehyksen luominen kaikelle viestinnälle ja yhteiseen tekemiseen sitouttaminen
- säätiön toimintatapojen ja -kulttuurin kehittämisen tukeminen.

Vuoden 2020 keväällä avattiin säätiön päivitetyt englannin- ja ruotsinkieliset verkkosivut, ja säätiön strategia julkaistiin selkosuomeksi. Uusina viestintäkanavina vuonna 2020 otettiin käyttöön Lapsuuden rakentajat podcast ja LinkedIn. Lapsuuden rakentajat -podcastissa julkaistiin 9 jaksoa, joilla oli 1098 kuuntelua.

Sosiaalinen media

- Twitter-seuraajien määrä kasvoi 47 prosenttia ja oli vuoden lopussa 2198.
- Facebookin seuraajamäärä kasvoi 45 prosenttia ja seuraajia oli vuoden lopussa 640.
- Vuonna 2019 käyttöön otetussa Instagramissa seuraajia oli vuoden lopussa 311.
- Elokuussa 2020 käyttöön otettu LinkedIn, jossa seuraajia oli vuoden lopussa 116.
- Kasvun tuen Twitter-tiliä seurasi 2 038 seuraajaa, lähes tuhat seuraajaa enemmän kuin vuonna 2019.

Twitter-seuraajien määrä kasvoi 47 prosenttia ja oli vuoden lopussa 2198.

Verkkosivut

Suosituin uutinen verkkosivulla oli Jokaiselle lapselle lounas -kampanjan aloitus.

- Verkkosivujen kävijämäärä kasvoi edellisen vuoden 20 028 kävijästä 45 464 kävijään. Sivujen katseluita vuonna 2020 oli yhteensä 113 388. Suosituin uutinen verkkosivulla oli Jokaiselle lapselle lounas -kampanjan aloitus. Suosituin blogikirjoitus oli toimitusjohtaja Petri Virtasen Pelkästään terveydenhuollon kantokyvyn varmistaminen ei riitä.
- Kasvun tuen verkkosivulla oli 33 486 kävijää, ja katseluita oli yhteensä 90 913. Kasvun tuen kävijämäärä on kasvanut tasaisesti vuosittain.
- Uutiskirjeitä lähetettiin vuoden aikana kymmenen. Uutiskirjeellä on 551 tilaajaa.

Julkaisut

Itlan julkaisut 2020:

NAVIGAATTORI – Itlan selvitykset ja raportit

2020:1
Wennberg M, Luukkonen T, Haila K.
Sosiaalihuollon ja lastensuojelun kantokyky koronakriisin aikana

2020:2
Kyösti A, Airaksinen J.
Hyvinvointipalveluiden tulevaisuus risteyskohdassa – kohti vaikutusten hankintaa?

2020:3
Wennberg M, Rausmaa S, Kortelainen J.
Erityisen huolenpidon nuorten palvelupolut

2020:4
Kyösti A, Airaksinen J.
Yhteisiä ratkaisuja monimutkaisiin ongelmiin

HORISONTTI - Itlan tutkimukset

2020:1
Kääriälä, A.
ALWAYS A STEP BEHIND? Educational and Employment Transitions among Children in Out-of-home Care

2020:2
Hilli P, Juutinen A, Keski-Säntti M, Ristikari T.
Koulusta työelämään siirtymisen polut ja yhteiskunnalliset kustannukset

TIENVIITTA – Itlan politiikkasuositukset

2020:1
Talouskriisissä pitää vahvistaa lasten pärjäävyyttä ja mielekästä arkea

2020:2
Sosiaalihuollon toimintakyvystä on huolehdittava kriisin aikana

2020:3
Jenni Airaksinen ja Anni Kyösti: Vaikuttavuusinvestoinnilla ennaltaehkäisyyn lasten ja nuorten palveluissa

2020:4
Lasten osallisuuden toteutuminen vaatii toimivia menetelmiä ja uutta asennetta palvelujärjestelmän toimijoilta

2020:5
Lastensuojelulain mukaiseen erityiseen huolenpitoon päätyvät nuoret törmäävät palvelujärjestelmän toimimattomuuteen

Tapahtumat vuonna 2020

Päivämäärä	Tapahtuma	Yhteistyökumppanit
	HELMIKUU	
12.2.2020	Näyttö ensin: lapsille ja nuorille suunnatun psykososiaalisen tuen koordinointi, rahoitus ja juurruttamisen tuki tulevaisuuden Suomessa	Eduskunnan mielenterveyspoliittinen neuvottelukunta
27.2.2020	Lapsipolitiikan ohjaus, rahavirrat ja vaikuttavuus -työpaja	Hahmota Oy, Tietokiri-hanke
	HUHTIKUU	
17.4.2020	Lapsitörmäämö	Työ 2.0 Lab
	TOUKOKUU	
11.5.2020	Kasvun tuki: Tulevaisuuden lapsipoliittinen tieto	OwalGroup
13.5.2020	Koronan jälkihoito -virtuaalityöpaja	
29.5.2020	Digitaalinen perhetyö	Suomen Punaisen Ristin Nuorten turvatalot. Pelastakaa lapset ry
	KESÄKUU	
11.6.2020	Kokemuksia vaikuttavuusinvestoinnista lasten ja nuorten palveluissa	
	SYYSKUU	
3.9.2020	Lapsuuden rakentajat haastekilpailun voittajan julkistamistilaisuus	
9.9.2020	Itseohjautuvat organisaatiot – Buurtzorg ja Suomen kokeilut	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
	LOKAKUU	
1.10.2020	YHTEISÖ + VAIKUTTAVUUS Bootcamp	Arvoliitto. Vaikuttavuusinvestoimisen osaamiskeskus (TEM), Sitran Kestävä Arki
6.10.2020	Kohti lapsikeskeisyyttä: Strateginen muotoilu ja palvelukokemuksen johtaminen -Lapsuuden rakentajat hyvinvointijohtamisen työpaja	
12.10.2020	YHTEISÖ + VAIKUTTAVUUS Bootcamp	Arvoliitto. Vaikuttavuusinvestoimisen osaamiskeskus (TEM), Sitran Kestävä Arki
16.10.2020	Syntyvyystutkimuksen webinaari	Väestöliiton Synty-verkosto
20.10.2020	The Annual NordicDataPrev Seminar	
	MARRASKUU	
3.11.2020	Empatia taitona ja hyvän hoidon edellytyksenä -Lapsuuden rakentajat hyvinvointijohtamisen työpaja	
13.11.2020	Lapsen oikeuksien foorumi ÄÄNI20	Alli Paasikiven säätiö, Hämeenlinnan kaupunki , Kuntaliitto, Suomen UNICEF, Lastensuojelun Keskusliitto
17.11.2020	Oikeusmuotoilun iltapäivä	Työ 2.0 Lab
20.11.2020	Julkisen hallinnon resilienssi	Työ 2.0 Lab
26.11.2020	Suomi seuraavan sukupolven kasvuympäristönä -raportin julkaisutilaisuus	THL, Nuorisotutkimusverkosto
	JOULUKUU	
1.12.2020	Käytäntölähtöinen reformiajattelu -Lapsuuden rakentajat hyvinvointijohtamisen työpaja	
16.12.2020	Vahvuuksien kautta voittoon – toimintamalleja sosiaalisesti kestävään lapsuuteen	Kuntaliitto

Risto Räppääjän roolissa nähdään **Silmu Ståhlberg** ja Mielenpahoittajana **Heikki Kinnunen**.

Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan

Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan on lapsille suunnattu ohjelmasarja, jossa kaksi suomalaisten hyvin tuntemaa hahmoa ystävystyvät, pohtivat elämää ja oppivat toisiltaan. Itlan rahoittama ja Ruutu-suoratoistopalvelussa sekä HS Lasten uutisten Youtube-kanavalla julkaistu sarja oli yksi Ruudun syksyn katsotuimmista lastenohjelmista.

Kesälomalla oleva 11-vuotias Risto Räppääjä päätyy sattumalta soutuveneellään Mielensäpahoittajan mökkirantaan. Hahmojen ikäerosta ja erilaisista taustoista huolimatta heidän välilleen syntyy sukupolvet ylittävä ystävyys, jossa kumpikin pääsee oppimaan uutta ja jakamaan ajatuksia. Ensihämmennyksen jälkeen yhteinen sävel löytyy niin halkopinon äärestä kuin saunan lauteilta.

”Poikki, halki, läjään ja pinoon eikä haittaa, vaikka menis vähän vinoon! Yhteistyöllä ja iisisti vaan, puuhommat kuntoon hoidetaan!”, räppää Risto.

”Just”, vastaa vähäpuheinen Mielensäpahoittaja hyväntahtoisesti päätään pudistellen.

Arkisten askareiden ja kahvihetkien lomassa Risto ja Mielensäpahoittaja käyvät läpi myös elämän vaikeita kysymyksiä perheestä ja ystävistä, läheisten menettämisestä ja tulevaisuuden haaveista.

Ystävyyttä ja sukupolvien välisiä kohtaamisia

Sarja lähti säätiössä liikkeelle halusta tehdä suoraan lapsille tuotettu ohjelma, jossa käsitellään lasten huolia lapsia kiinnostavalla tavalla. Sisältö laajeni **Tuomas Kyrön**, **Sinikka** ja **Tiina Nopolan** sekä **Jonni Ahon** käsikirjoituksessa kattamaan myös muita teemoja, kuten ystävyyttä ja sukupolvien välistä kohtaamista. Lasten kasvuympäristöön ja hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä käsitellään sarjassa myönteisesti ja kannustavasti.

Joulukuun alussa julkaistiin sarjaa taustoittava dokumenttielokuva Kohdataan yhdessä, jossa kolme lasten ja nuorten hyvinvoinnin asiantuntijaa käy läpi ajatuksiaan sarjan tavoitteista ja teemoista. Ensi- ja turvakotien liiton pääsihteeri **Riitta Särkelä**, Suomen Akatemian tutkimuksen lippulaiva INVEST lastenpsykiatrian tutkimusjohtaja ja Turun yliopiston lastenpsykiatrian professori **Andre Sourander** ja Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön toimitusjohtaja, professori **Petri Virtanen** olivat mukana jo sarjan sisällön suunnittelussa. Sarja ja dokumenttielokuva nostavat keskusteluun turvallisen ympäristön sekä lapsen ja aikuisen vuorovaikutuksen merkityksellisyyden.

Sarjan ja taustoittavan dokumentin tilaaja ja rahoittaja on Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö Itla. Tuotannosta vastaavat Fabula Productions Oy ja Solar Films Oy. ●

Talous ja varainhoito

VARAINHOIDOSTA PÄÄTTÄÄ SÄÄTIÖN HALLITUS. Sijoitustoimintaan liittyvissä asioissa hallitusta avustaa varainhoitotoimikunta, joka arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten varainhoitajien toimintaa.

Säätiön sijoitusstrategian mukaan sijoitusvarallisuuden pitkän aikavälin strategiseksi tavoitteeksi on asetettu 4 % vuosittainen reaalituotto. Säätiön sijoittamisen aikajänne on pitkä ja varojen sijoitustoiminnan on oltava suunnitelmallista ja vastuullista. Sijoitusten tulee olla tehokkaasti hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken. Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

Säätiön sijoitetun pääoman markkina-arvo oli 31.12.2020 yhteensä 58.389.435 euroa ja käteisvarat 4.946.037 euroa.

Säätiön varainhoitajina ovat toimineet vuodesta 2018 lähtien Taaleri Oyj ja EVLI Pankki Oyj. Varainhoitajat raportoivat toiminnastaan säätiön varainhoitotoimikunnalle kvartaaleittain. Varainhoitotoimikunta kokoontui vuonna 2020 neljä kertaa.

Säätiön hallitus päätti vuoden 2020 toimintamenobudjetiksi 2.697.000 euroa. Toimintamenobudjetin toteuma vuonna 2020 oli 2.067.026 euroa (1.709.981 euroa vuonna 2019).

Säätiön sijoitetun pääoman markkina-arvo oli 31.12.2020 yhteensä 58.389.435 euroa ja käteisvarat 4.946.037 euroa.

Sijoitusvuosi 2020

Vuoden 2020 lopulla osakekurssit kohosivat maailmalla uuteen ennätykseen. Kurssihuiput saavutettiin monella markkina-alueella koronavuoden päätteeksi. Euroissa mitattuna maailman osakkeet tuottivat viime vuona 6,65 % tuoton.

Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

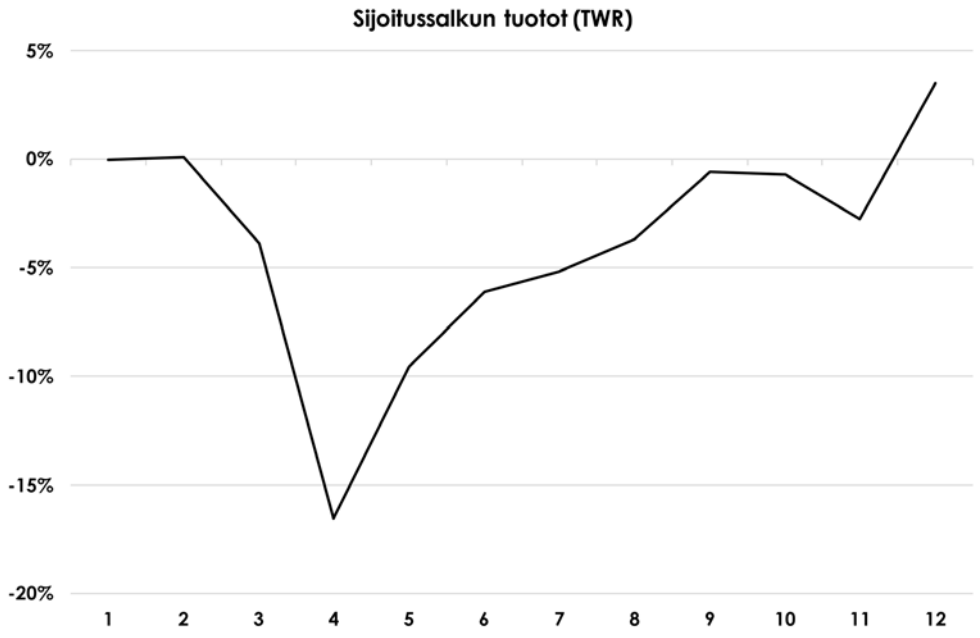
Sijoitusten tuotot

Säätiön sijoitusomaisuuden tuotot olivat voitollisia vuoden 2020 lopussa 5,4 %[1]). Osakesijoitukset tuottivat parhaiten, 9,1 %. Korkosijoitukset tuottivat 1,6 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset tuottivat myös pientä positiivista tuottoa, 0,6 %.

Sijoitusten jakauma

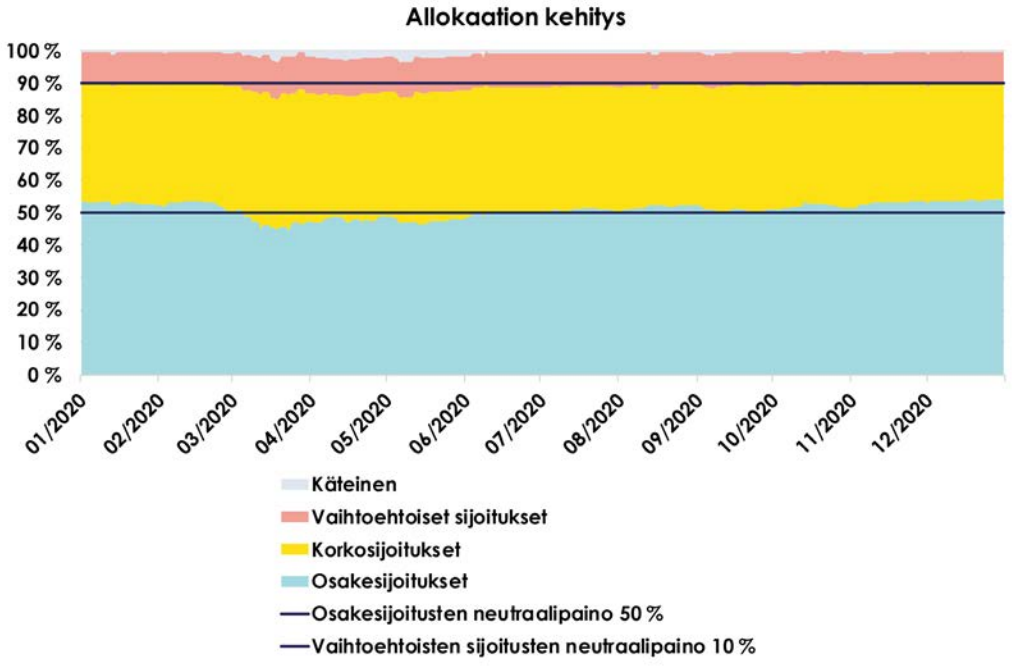
Sijoitukset jakaantuivat eri omaisuuslajeihin vuoden lopussa seuraavasti: 54 % osakesijoituksia, 36 % korkosijoituksia ja 10 % vaihtoehtoisia sijoituksia. Osakesijoitusten

[1] *Ns. TWR-tuotto (time-weighted return). Tässä esitettävät luvut perustuvat sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutoksiin. Luvut sisältävät todellisen markkinamuutoksen koko toimintakaudelle. Luvuissa on sekä realisoituneet tuotot/tappiot ja realisoitumattomat tuotot/tappiot. Luvut sisältävät myös mm. osinko-, voitto-osuus ja korkotuotot.*

maantieteellinen jako on linjassa säätiön sijoitusstrategiassa määriteltyyn allokaatioon. Hyvää osinkoa maksavissa pohjoismaalaisissa osakeyhtiöissä paino oli 47 % ja kansainvälisesti hajautetussa ratkaisussa oli 53 % paino. Osakesijoitukset on toteutettu sekä suorilla sijoituksilla että välillisesti aktiivisilla ja passiivisilla rahastoilla.

Sijoitusstrategian mukaan korkosijoitusten pääpainon tulee olla hyvän luottoluokitusten yrityslainoissa. Vuoden lopussa 71 % oli hyvän (investment grade) ja 29 % heikomman (high yield) luottoluokituksen lainoissa, joista 95 % oli euromääräisissä ja 5 % dollarimääräisissä lainoissa. Vaihtoehtoisista sijoituksista vuoden lopussa valtaosa sijoituksista oli laajasti hajautetuissa ratkaisuissa ja 25 % oli rahastomuotoisissa kiinteistösijoituksissa (sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla). Vuoden lopussa sijoitussalkun allokaatio ei poikennut merkittävästi sijoitusstrategian määritellystä neutraaliallokaatiosta: osakesijoitukset 4 % ylipainossa, korkosijoitukset 4 % alipainossa ja vaihtoehtoiset sijoitukset olivat neutraaliallokaatiossa.

Hallinto

Toimielimet

Säätiön toimielimet ovat valtuuskunta, hallitus, varainhoitotoimikunta sekä toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimi vuonna 2020 tieteellinen neuvosto ja kansainvälinen asiantuntijapaneeli. Säätiö noudattaa toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen.

VALTUUSKUNTA

Säätiön valtuuskunnan tehtävänä on seurata, tukea ja edistää säätiön toimintaa. Valtuuskunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja toimikaudesta säädetään lailla (1004/2017).

Valtuuskunta kokoontui säätiön sääntöjen mukaisesti vuonna 2020 kaksi kertaa. Valtuuskunnan puheenjohtaja on Mirka Soinikoski (vihr.) ja varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta (sd.). Valtuuskunnan jäsenet vuonna 2020:

Jäsenet
Mirka Soinikoski (vihr.) (pj.)
Eeva-Johanna Eloranta (sd.) (varapj)
Riitta Mäkinen (sd.)
Ari Koponen (ps.)
Sanna Antikainen (ps.)
Anna-Kaisa Ikonen (kok.)
Ville Kaunisto (kok.)
Hilkka Kemppi (kesk.)
Pia Lohikoski (vas.)

Varajäsenet
Noora Koponen (vihr.)
Kimmo Kiljunen (sd.)
Johanna Ojala-Niemelä (sd.)
Juha Mäenpää (ps.)
Sheikki Laakso (ps.)
Terhi Koulumies (kok.)
Pekka Aittakumpu (kesk.)
Pasi Kivisaari (kesk.)
Mikko Ollikainen (r.)

HALLITUS

Säätiön hallitus huolehtii säätiölain (2015/487) perusteella säätiön hallinnosta ja siitä, että toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi. Lisäksi hallitus vastaa siitä, että säätiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Säätiön työjärjestyksen mukaisesti hallitus valmistelee valtuuskunnassa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta hallituksen jäsenten valitsemista. Lisäksi hallitus päättää strategiasta, resurssisuunnittelusta sekä toimintapoliittisista linjauksista.

Säätiön hallitus kokoontui vuonna 2020 kahdeksan kertaa. Hallituksen puheenjohtaja on Tuomas Kurttila ja varapuheenjohtaja Sanna Vesikansa.

Hallituksen jäsenet vuonna 2020:

Jäsenet
Tuomas Kurttila (pj.)
Sanna Vesikansa (varapj)
Maria Kaisa Aula
Petri Pohjonen
Mirjam Kalland
Riitta Särkelä
Terhi Päivärinta

Varajäsenet
Johanna Laisaari
Mikko Mäkelä
Hanna Heinonen
Arto Willman
Jorma Komulainen
Mikko Mikkola
Tuire Santamäki-Vuori

VARAINHOITOTOIMIKUNTA

Varainhoitotoimikunnan tehtävänä on toimia säätiön tukena vastuullisen sijoitustoiminnan toteutumiseksi. Säätiön varainhoidon on oltava suunnitelmallista, varmaa, tuloa tuottavaa, harkitsevaista ja pitkäjänteistä. Varainhoitotoimikunta arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten varainhoitajien toimintaa. Toimikunta antaa selonteon sijoitustoiminnasta säätiön hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa ja valmistelee tarpeen mukaan sijoitusstrategian muutokset hallitukselle päätettäväksi.

Varainhoitotoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana neljä kertaa.

Varainhoitotoimikunnan puheenjohtaja on Mikko Mikkola.

Varainhoitotoimikunnan jäsenet vuonna 2020:
Mikko Mikkola (pj.)
Tuomas Kurttila
Annika Ekman
Sami Yläoutinen

TIETEELLINEN NEUVOSTO

Tieteellisen neuvoston tehtävä on ollut tukea säätiön tieteellistä toimintaa varhaisen tuen työmenetelmien ja interventioiden arviointikriteerien kehittämisessä ja menetelmien arvioinnissa. Se tekee kokonaisarvion ja päätöksen eri menetelmien luokituksesta tieteellisen toimituksen esityksen pohjalta ja tukee toiminnallaan tieteellisen toimituksen työtä ja säätiön tietotuotantoa.
Tieteellinen neuvosto lakkautettiin vuoden 2020 lopussa. Sen tilalla aloittaa Kasvun tuki -aikakauslehden tieteellinen toimituskunta.
Tieteellinen neuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana kolme kertaa.

Tieteellisen neuvoston jäsenet vuonna 2020:
Kristian Wahlbeck (pj.)
Eeva Aronen
Heikki Hiilamo
Marja Holmila
Mirjam Kalland
Jorma Komulainen
Taina Laajasalo
Kirsi Peltonen
Raija-Leena Punamäki
Kirsimarja Raitasalo
Klaus Ranta
Nina Sajaniemi

TOIMITUSJOHTAJA

VTT, dosentti Petri Virtanen on toiminut säätiön toimitusjohtajana helmikuusta 2019. Toimitusjohtaja Petri Virtanen toimii tehtävänsä ohessa osa-aikaisena hallintotieteen professorina Vaasan yliopiston johtamisen akateemisessa yksikössä.

KANSAINVÄLINEN ASIANTUNTIJAPANEELI

Vuonna 2020 asetetun kansainvälisen asiantuntijapaneelin, Advisory Boardin, tehtävä on tukea ja vahvistaa Itlan asemaa ja vaikuttavuutta kotimaassa ja kansainvälisesti. Paneeli haastaa ja tuo globaalia perspektiiviä ja osaamista strategisiin teemoihin ja sisältöihin muun muassa laajentamalla säätiön kansainvälisiä verkostoja ja vaikutusmahdollisuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi paneeli voi osallistua erikseen sovittavalla tavalla säätiön strategisiin hankkeisiin.

Asiantuntijapaneelin jäsenet ovat:
- professori Jens Meyer, INSEAD, Ranska, erityisalana johtaminen ja strategia
- professori John Lavis, McMaster University, Kanada, erityisalana hyvinvointi-interventioiden vaikuttavuus ja näyttöön perustuva toiminta
- ryhmäpäällikkö, PhD Piret Tõnurist, OECD-OPSI, Ranska, erityisalana OECD-maiden innovaatiotoiminta ja palveludesign.

Lähipiiritoiminta

Säätiöllä ei ole lainoja, lainanantoa, takauksia tai muita vastuita lähipiiriin kuuluvien henkilöjen tai yhteisöjen kanssa.

Palkkioita säätiö on vuoden 2020 aikana maksanut hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle yhteensä 154 892 euroa. Tilintarkastajille maksetut palkkiot vuodelta 2020 olivat yhteensä 12 660 euroa.

Muita tiedossa olevia lähipiiritoimia säätiöllä ei ole vuoden aikana ollut.

Henkilöstö

Uusia tehtäviä

Vuonna 2020 säätiössä aloitti kaksi uutta vakituista työntekijää: tiedeasiantuntija ja erityisasiantuntija. Vakituisten työntekijöiden lisäksi vuoden aikana palkattiin viestintäsuunnittelijan opintovapaan sijainen sekä määräaikaisia työntekijöitä käynnissä oleviin hankkeisiin, kuten The First 1000 Days - hankkeeseen ja Vamos-hankkeeseen.

Säätiön työsuojelusuunnitelma vuosiksi 2020–2021

Työsuojelutoiminnan ja toimintasuunnitelman avulla tavoitellaan työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja työssä jaksamista. Säätiön työsuojelusuunnitelma 2020–2021 tuli voimaan 1.4.2020.

Sisäinen kehittäminen

Säätiön työtapa perustuu itseohjautuvuuteen, ratkaisukeskeiseen toimintaan, hyvään johtamiseen ja työkaverien auttamiseen. Kertomusvuonna kehitettiin henkilöstön osaamista metataitojen näkökulmasta. Ajatuksena oli löytää kaikille työntekijöille yhteisiä metataitoja, joissa harjaantumisen kautta muodostuu säätiölle tunnusomainen tekemisen meininki.

Näkökulmia *vuoteen 2021*

SÄÄTIÖ JATKAA VUONNA 2021 strategiansa toteuttamista. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin kytkeytyvät tieto, innovaatiotoimintaan liittyvien alueellisten oppimisverkostojen työn vahvistaminen, lasten hyvinvointia edistävä johtaminen ja lasten hyvinvointia koskeva tiedeviestintä ovat säätiön toiminnan ytimiä vuonna 2021. Säätiö osallistuu toimintavuoden aikana Tutkitun tiedon teemavuoden verkostoon sekä tuottaa tapahtumia sen ohjelmaan.

Syksyllä käynnistetään uuden strategiakauden suunnittelu. Säätiö osallistuu työpanoksellaan kansallisen lapsistrategian toimeenpanoon ja sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään liittyviin kehittämistoimenpiteisiin. Koronapandemia värittää toimintaa vielä pitkälle vuoteen 2021.

Säätiön hallitus linjasi joulukuussa 2020 vuotta 2021 koskeviksi kolmeksi keskeiseksi kehittämistavoitteeksi strategisten kumppanuuksien kehittämisen, henkilöstön osaamisen, motivaation ja työkyvyn kriteerien mittaamisen sekä toiminnan ja toimintojen raportoinnin suhteessa syksyllä 2019 hyväksyttyyn strategiaan. Näitä asioita kehitetään toimintavuoden 2021 aikana.

Varainhankinnassa ja taloudenhoidossa toimitaan vastuullisesti optimoiden säätiön likvidejä kassavaroja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hyvässä markkinatilanteessa sijoitusvarallisuuden markkina-arvoa realisoidaan.

Säätiön työtapa perustuu jatkossa, koronapandemian jälkeenkin yhä enemmän paikkariippumattomaan työskentelyyn. Tämä edellyttää koko henkilöstöltä kollektiivista yhdessä ohjautumista säätiön strategian osoittamaan suuntaan. Toimintavuoden lopussa käynnistetään toimenpiteet toimitilatarpeen uudelleenarvioimiseksi.

Tase	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	21 541,10	28 721,47
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	51 189 088,41	50 642 269,45
Pysyvät vastaavat yhteensä	**51 210 629,51**	**50 670 990,92**
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	11 502,00	11 502,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 677,47	0,00
Muut saamiset	317,31	317,82
Siirtosaamiset	199 888,79	165 885,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	201 883,57	166 202,82
Saamiset yhteensä	213 385,57	177 704,82
Rahat ja pankkisaamiset	5 124 276,87	6 746 665,62
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	**5 337 662,44**	**6 924 370,44**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**56 548 291,95**	**57 595 361,36**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49 999 949,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	7 149 045,46	56 533 373,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-863 540,00	615 620,60
Oma pääoma yhteensä	**56 335 910,84**	**57 199 450,84**
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	85 189,97	286 881,99
Muut velat	27 940,13	25 732,34
Siirtovelat	99 251,01	83 296,19
Vieras pääoma yhteensä	**212 381,11**	**395 910,52**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**56 548 291,95**	**57 595 361,36**

Tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. -31.12.2019
VARSINAINEN TOIMINTA		
Lapsipolitiikan tieto		
Tuotot	50 077,70	22 925,22
Henkilöstökulut	-274 887,77	-280 935,62
Muut kulut	-241 818,97	-386 462,14
Lapsipolitiikan tieto yhteensä	**-466 629,04**	**-644 472,54**
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen		
Henkilöstökulut	-132 081,63	-110 900,52
Muut kulut	-89 141,56	-43 056,12
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen yhteensä	**-221 223,19**	**-153 956,64**
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta		
Henkilöstökulut	-161 863,70	-73 833,69
Muut kulut	-392 338,94	-196 963,98
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta yhteensä	**-554 202,64**	**-270 797,67**
Viestintä ja vaikuttaminen		
Tuotot	8 166,26	0,00
Muut kulut	-62 802,72	0,00
Viestintä ja vaikuttaminen yhteensä	**-54 636,46**	**0,00**
Apurahat ja avustukset	**-106 880,00**	**0,00**
Keskitetyt toiminnat		
Tuotot	45 000,00	433,20
Henkilöstökulut	-384 577,84	-255 520,98
Muut kulut	-323 877,10	-385 666,20
Keskitetyt toiminnat yhteensä	**-663 454,94**	**-640 753,98**
VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	**-2 067 026,27**	**-1 709 980,83**
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	**-2 067 026,27**	**-1 709 980,83**
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Arvopapereiden myyntivoitot	1 190 444,05	628 598,88
Osinkotuotot	405 034,32	702 644,90
Korkotuotot	67 734,39	67 298,49
Voitto-osuudet	39 131,19	54 584,49
Muut sijoitustuotot	62 887,30	34 789,60
Arvonalentumisten palautukset	100 537,16	1 729 663,16
Tuotot yhteensä	**1 865 768,41**	**3 217 579,52**
Kulut		
Arvopapereiden myyntitappiot	-327 060,14	-95 304,74
Korkokulut	-23 532,10	-5 318,39
Varainhoito	-37 706,11	-38 267,92
Arvonalentumiset	-273 983,76	-753 087,04
Lähdeverot	-0,03	0,00
Kulut yhteensä	**-662 282,14**	**-891 978,09**
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA YHTEENSÄ	**1 203 486,27**	**2 325 601,43**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**-863 540,00**	**615 620,60**

#lapsuudenrakentajat

itla
Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö